

ADO LAT

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТА

adolat_sdp@doda.uz • www.adolat.uz • № 25 (830) • 2011 йил, 10 июнь, жума

Парламент назорати институти

ҳуқуқий асосларнинг такомиллашуви

Партиянинг сайловолди дастурида таъкидланганидек, барча даражадаги ҳокимият вакиллик органларида кўп ўринга эга бўлиш ва шу аснода мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўлмали ижтимоий-сиёсий, социал-иқтисодий ислохотларни рўёбга чиқариш, ўз электорати манфаат ва эҳтиёжларини эътиборга олган ҳолда, жамият ва давлат қурилиши жараёнида фаол иштирок этиш асосий вазифа қилиб белгиланган.

5-бет

Сифатсиз ўйинчоқлар

Бозорларимизга қандай келиб қолмоқда?

Наманган вилояти божхона ходимлари билан ўтказилган ҳамкорликдаги тадбирлардан бирида "ISUZU" русумли юк машинаси тўхталиб текширилганда, унда қиймати 3,5 миллион сўмлик 13 турдаги 2050 донга болалар ўйинчоқлари ноқонуний равишда олиб келинаётгани аниқланган. Хитойда ишлаб чиқарилган мазкур товарлар эгаси О.Қодиров уларга тегишли биронта ҳам ҳужжат тақдим қила олмади.

7-бет

Футбол бўйича Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси

жаҳон чемпионатида иштирок этади

Футбол бўйича Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси жаҳон чемпионатида иштирок этиш учун Мексикага жўнаб кетди. Жорий йилнинг 18 июнь — 10 июль кунлари Мексиканинг Мехико, Гвадалахара, Монтеррей, Морелия, Торреон, Пачука, Куэртаро шаҳарлари мезбонлиги қилаётган ўсмирлар ўртасидаги жаҳон чемпионатида дунёнинг энг кучли 24 терма жамоаси ғолиблик учун баҳс олиб боради.

8-бет

Ўзбекистонда амалга оширилаётган барча ислохотларнинг пировард мақсади эркин ҳуқуқий демократик жамият барпо этишга қаратилган бўлиб, бундай жамият қуриш учун зарур бўлган сиёсий, ижтимоий, иқтисодий ва маънавий омиллар сирасида жамият аъзоларининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш алоҳида ўрин тутаяди. Шу маънода бу муҳим вазифага ҳуқуқий давлатнинг пойдевори, яъни асосини қуриш масаласи деяр қаралмоғи лозим.

Ҳуқуқий онг — ҳуқуқий жамият кафолати

ислохот, энг аввало, одамлар онгидаги ўзгаришдир

Жамоатчилик назорати

Тошўлат МАТИБАЕВ, Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутати.

Фақат юксак ҳуқуқий онгли ва маданиятли жамият аъзоларига демократик тараққиётнинг барча афзалликларини кадрлай олишларини ва аксинча, билими кам, оми одамлар авторитаризм ва тоталитар тузумни маъқул қўришларини тарихнинг кўпдан-кўп мисоллари тасдиқлаб турибди. Бугун чекланган тафаккур, мафкуравий қарамлик, боқи-

мандалик ўтмишга айланмоқда, юртдошларимизда ҳуқуқий онг ўсумоқда, мамлакатдагина эмас, унинг ташқарисида содир бўлаётган воқеа-ҳодисаларга нисбатан ҳам дахлдорлик туйғуси кучаймоқда. Биз қураётган ҳуқуқий жамият шунчаки расмий қонунийликдан иборат бўлмай, у инсон шахсини энг олиқ қадрият сифатида эътироф этишга ва тўла-тўқис қабул қилишга асосланган яхлит тизим эканини ҳеч қачон унутмаслигимиз керак.

Давоми 3-бетда >>

Давлат бюджети ижроси қатъий назоратда

Парламент эшитуви

Илб САХАТОВ, «Adolat» мухбири.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси фракциясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда фракция аъзолари, Молия, Соғлиқни сақлаш, Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари, Марказий банк ҳамда тижорат банклари вакиллари, экспертлар, мутахассислар ва партия фаоллари иштирок этишди. Йиғилишда «Ўзбекистон Республикасининг 2010 йилги Давлат бюджети ижроси тўғрисида»ги ҳамда «Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг 2011 йил биринчи чорагидаги ижроси тўғрисида»ги масалалар бўйича Молия вазирлиги вакилининг ҳисоботи тингланди.

Қурилаётган масала юзасидан ҳисобот берар экан, Молия вазирлиги раҳбари Э.Турсунов мамлакатимизда қабул қилинган иқтисодий ривожлантиришнинг ўзимизга хос модели ва унинг тамойиллари асосида ишлаб чиқилган, чуқур ва ҳар томонлама ўйланган мамлакатни ислох қилиш ва модернизациялашнинг тад-

рижий дастури изчил амалга оширилиши туфайли ҳисобот йилида иқтисодий ўсишнинг барқарор юқори суръатлари ва унинг макроиқтисодий мувозанатлилиги таъминланганини таъкидлади.

— 2010 йил якунларига қўра, мамлакатнинг ялпи ички маҳсулоти 8,5 фоизга, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш

ҳажми 8,3 фоизга, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш ҳажми 6,8 фоизга, қурилиш ишлари ҳажми 8,1 фоизга, чакана товар айланмаси 14,7 фоизга, пулли хизматлар кўрсатиш 13,4 фоизга кўпайди. Инфляция даражаси белгиланган прогноз параметрларидан ошмади ва 7,3 фоизни ташкил қилди, — деди маърузачи. — 2010 йилда республикада 9,7 миллиард АҚШ доллар эквивалентига тенг ҳажмдаги ёки 2009 йилдагига қараганда 13,6 фоизга кўп инвестициялар ўзлаштирилди.

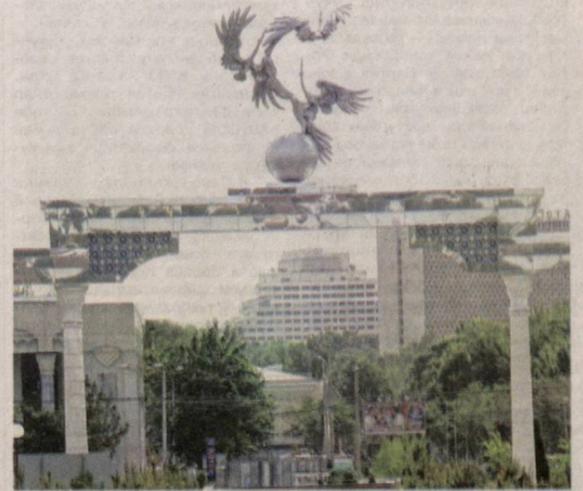
2010 йилда жами 950 мингдан ортиқ иш ўрни яратилди, шундан 604 мингтадан ортиқ иш ўрни ёки янги ташкил этилган иш ўринлари умумий сонининг 65 фоизи кичик бизнес соҳасида, 210 мингдан ортиқ иш ўрни касаначилик соҳасидадир.

2010 йил мобайнида аҳоли фаровонлигини ошириш ва ижтимоий муҳофаза қилиш, ижтимоий соҳа ва инфратузилмани ривожлантириш бўйича

тадбирларни молиялаштиришга ажратилган харажатларнинг жами харажатлардаги улуши 2009 йилдаги 54,8 фоиздан 58,5 фоизгача оширилди.

Шунингдек, Давлатимиз раҳбари томонидан жорий йил 21 январда Вазирлар Маҳкамасининг мажлисида белгилаб берилган 2011 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим устувор вазифаларини амалга ошириш бўйича тизимли ва мақсадли чора-тадбирларнинг олиб борилиши 2011 йил биринчи чорагида иқтисодий ётти барқарор ўстиришнинг ва макроиқтисодий мувозанатлилигини сақлашни таъминлашнинг қайд этилди. Таъкидланганидек, 2011 йилнинг биринчи чорагида ялпи ички маҳсулот 7,6 фоизга ўсди. Инфляция даражаси прогноз параметрларидан ошмади.

Давоми 2-бетда >>

Мунаввар йўл

Публицистика

Номоз САЪДУЛЛАЕВ.

«Мен бугундан эътиборан биринчи сентябрни мамлакатимизда мустақиллик кунини, умумхалқ байрами деб эълон қилишни таклиф этаман!»

Давлатимиз раҳбарининг 1991 йил 31 август кунини Олий Мажлис (ҳозирги Олий Кенгаши)нинг навбатдан ташқари олтинчи сессияси минбаридан туриб айтган бу сўзларини орадан 20 йил ўтиб алоҳида эсламоқ жоиз. Негаки, наздимизда ўша лаҳзаларда азал-азалдан элим деб, юртим деб, Ватаним деб ҳаётини — жонини тиккан улғур аждоғларимизнинг руҳлари шодумон бўлиб ўлкамиз кўкида чарх уриб айлана бошлади. Йулбошчимиз ўшанда гўё уларнинг чирқиллаган арвоқлари олдида юртга бўлган фарзандлик қарзини, фарзини узиб, башар аҳлига марду мардона: «Эй, одамлар, дунёда Ўзбекистон аталмиш ўтмиши буюк, келажаги суюк бир гўзал юрт бор!», «Биз ҳеч кимдан кам эмасмиз, кам ҳам бўлмаймиз!», «У бугундан эътиборан мустақил!» деган хабарни бонг уриб айта олган эди...

Давоми 6-бетда >>

Карантин тизимига янгича ёндашув

хавфли, зарарли ўсимликларни тезкор аниқлаш ва қишлоқ хўжалигини улардан ҳимоялаш имконини беради

Назорат-таҳлил

Алишер АҚРОМОВ, Ўзбекистон «Адолат» СДП фракцияси аъзоси.

Мамлакатимизда истиқлол йилларида бошқа соҳалар қатори иқтисодиётимизнинг энг муҳим ва етакчи тармоқларидан бири бўлган қишлоқ хўжалигига ҳам эътибор янада кучайди. Бугунги кунда аҳолини арзон ва сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш, етиштирилган маҳсулотларни қайта ишлашнинг йўлга қўйиш орқали экспорт салоҳиятини янада ошириш мақсадида боғдорчилик, узумчилик, мева-сабзавотчилик ва полиз экинларини етиштириш ҳамда сифатли сақлаш, иссиқхоналар ташкил этиш бўйича бажарилаятган ишлар ҳам анча салмоқли.

Давоми 2-бетда >>

Давоми 5-бетда >>

Ҳисоботлар тизимини соддалаштириш

бозор ислохотлари ва иқтисодиётни янада чуқурлаштириш гаровидир

Давра суҳбати

Шоҳида ДАМАНОВА, «Adolat» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси ҳамда Давлат статистика қўмитаси ҳамкорлигида «Давлат статистикаси тизимида электрон ҳужжат айланишини такомиллаштириш ва унинг ҳуқуқий асоси» мавзусида ташкил этилган давра суҳбатида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Давлат статистика қўмитаси ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар статистика бошқармаларининг мутахассислари, соҳага дахлдор барча вазирлик ва идораларнинг масъул ходимлари, экспертлар, партия фаоллари, шунингдек, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Давоми 2-бетда >>

Партия ҳаёти

Фаоллар етакчи куч

Ўзбекистон «Адолат» СДП Қашқадарё вилоят Кенгаши матбуот хизмати.

Қарши шаҳрида Ўзбекистон «Адолат» СДП Қашқадарё вилояти Кенгаши ва фуқаролик жамиятини ўрганиш институти минтақавий ахборот таҳлил маркази ҳамкорлигида ташкил этилган «Сиёсий партияларда кадрлар тизими сифатини янада такомиллаштириш масалалари» мавзусидаги семинар-тренингда партия фаоллари ва депутатларнинг сиёсий-ҳуқуқий билимларини янада бойитиш, фуқаролар ўртасида ташкилий-партиявий, сиёсий-ғоявий ишларни олиб боришнинг замонавий шакл ва услублари қизгин муҳокама қилинди.

— Партия сафларини сиёсий ва маънавий жиҳатдан етук кадрлар билан мустаҳкамлаш, етакчиларнинг сиёсий, ҳуқуқий саводхонлигини ошириш учун ўқув-семинарларни тез-тез ташкил этиш лозим, — деди вилоят Кенгаши раиси ўринбосари Эркин Ҳўжақулов. — Партия фаоллари халқ ичига янада кенгроқ кириш, партиянинг ғоя-мақсадлари, сайловолди дастурини кенг тарғиб қилиш каби ўта муҳим вазифаларни фақат сайловолди жараёнларида эмас, балки доимий изчил ва узлуксиз равишда олиб борилиши зарур.

раиси Рўйиддин Рауфовнинг «Сиёсий партияларда кадрлар захирасини шакллантириш масалалари» мавзусидаги маърузалари ҳам йиғилганлар томонидан алоҳида қизиқиш билан тинланди.

Эътироф этилганидек, бугунга келиб вилоятда партия аъзолари сони 6500 нафарга етди. Бошланғич партия ташкилотлари сони 225 тага кўпайди. Бу каби намунали ҳолатни барча туман Кенгашлари фаолиятида ҳам кузатиш мумкин.

— Савол-жавоблар тарзида ўтган тадбир нафақат маҳаллий Кенгаш депутатлари, балки барча фаоллар учун муҳим аҳамиятга эга бўлди, — дейди партия фаоли Зарина Қобилова. — Биз келгуси фаолиятимизда асқотадиган устувор йўналишларни белгилаб олдик. Шу билан бирга, амалий дастур ва назарий билимларга ҳам эга бўлдик.

Концепция — тараққиётимиз асоси

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сирдарё вилоят Кенгаши матбуот хизмати.

Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси жойларда турли тарғибот-ташвиқот тадбирлари орқали чуқур таҳлил қилиниши асосида аҳоли томонидан зўр қизиқиш билан ўрганилмоқда. Ана шундай тадбирлардан бири Ўзбекистон «Адолат» СДП Сирдарё вилояти Кенгаши ташаббуси билан Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти вилоят ахборот-таҳлил маркази ҳамкорлигида Сардоба тумани тиббиёт бирлашмасида ташкил қилинди.

— Концепцияда янада сурилган илғор ғоялар ҳар бир оқибат вакиллари учун дастуриламал асосланади, — деди Сардоба туман кенгаши депутати Б.Ашуров. — Унга асосан иш режаларимизни мувофиқлаштириб олсак, келгусидаги фаолиятимиз самарадорлигига эришган бўлардик. Айниқса, биз депутатлар олдида катта

масъулият юқланмоқда. Юртимиз томонидан тақдим этилган ушбу Концепциянинг ҳар бир йўналиши тадбир домида сўзга чиққанлар томонидан алоҳида таҳлил қилинди. Муҳокамаларга кенг ўрин берилиб, иштирокчилар мавзу доирасида ўзларининг фикр-мулоҳазалари билан фаол қатнашди.

Давлат бюджети ижроси қатъий назоратда

« Давом. Боши 1-бетда

Иқтисодий ўсиш саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмининг 6,2 фоизга, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулоти етиштириш ҳажмининг 5,8 фоизга, чакана савдо товар айланмаси ҳажмининг 13,1 фоизга, хизмат кўрсатиш ҳажмининг 12,6 фоизга ўсиши соҳибига ташминланди.

2011 йил январь-март ойларида республика бўйича 145 та ишлаб чиқариш объекти, шу жумладан, енгил саноатда 38 та, озиқ-овқат саноатида 48 та, қурилиш материаллари саноатида 37 та, ёғочни қайта ишлаш саноатида 10 та, машинасозликда 3 та, кимё саноатида 2 та, фармацевтика саноатида битта ва бошқа тармоқларда 6 та объект ишга туширилди.

2011 йилнинг биринчи чорагида ижтимоий соҳага ва аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш тадбирларига Давлат бюджетининг салкам 60 фоиз маблағлари йўналтирилди.

Ушбу маърузадан келиб чиқиб, давлат бюджетининг ҳисобот давридаги ижроси юзасидан депутатлар қизгин муҳокамага киришдилар.

— Бюджет маблағларининг мақсадли ишлатилишини таъминлаш ва бюджет интизомига қатъий риоя қилиниши юзасидан назоратни кучайтириш лозим, — деди фракция аъзоси А.Аҳадов. — Ҳисобот даврида ўтказилган тафтиш, текшириш ва мониторинглар натижасида бир қатор бюджет муассасаларида бюджет интизомининг бузилганлик ҳолатлари аниқланди. Хусусан, 2010 йилда Халқ таълими вазирлиги тизимида текшириш ўтказилган муассасаларнинг 84,2 фоизига, Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизими муассасаларининг 84,7 фоизига ҳамда Ўрта махсус, касб-хўнар таълими маркази тизимидаги муассасаларнинг 82,9 фоизига молиявий тартибузарликлар,

ўзлаштириш ва белгиланмаган мақсадларга сарфлаш ҳолатлари аниқланди ҳамда ушбу харажатлар белгиланган тартибда айбдорлардан ундирилиб, бюджет даромадига тиклиб, давлат бюджетининг ҳисобот давридаги ижроси юзасидан депутатлар қизгин муҳокамага киришдилар.

— Бюджет маблағларининг мақсадли ишлатилишини таъминлаш ва бюджет интизомига қатъий риоя қилиниши юзасидан назоратни кучайтириш лозим, — деди фракция аъзоси А.Аҳадов. — Ҳисобот даврида ўтказилган тафтиш, текшириш ва мониторинглар натижасида бир қатор бюджет муассасаларида бюджет интизомининг бузилганлик ҳолатлари аниқланди. Хусусан, 2010 йилда Халқ таълими вазирлиги тизимида текшириш ўтказилган муассасаларнинг 84,2 фоизига, Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизими муассасаларининг 84,7 фоизига ҳамда Ўрта махсус, касб-хўнар таълими маркази тизимидаги муассасаларнинг 82,9 фоизига молиявий тартибузарликлар,

да. Ушбу масалага жиддий ёндашиш юзасидан муассасалар раҳбарлари билан тушунтириш ишлари олиб борилмоқда.

Муҳокама жараёнида депутатлар А.Раҳмонов, И.Самиев, А.Аҳрамов, О.Аҳунова ва Т.Абдусатторовларнинг ҳудудларда мактаб таълимини ривожлантириш, уларни капитал таъмирлаш, компьютерлаштириш ва интернет тармоғига улаш, аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш, йўл қурилишига ажратилган маблағлар ижросини назорат қилиш борасидаги масалаларни ўзлари сайланган округлар мисолида келтириб ўтишди. Ушбу масалалар юзасидан тегишли ташкилотлар мутасаддиларининг фикр-мулоҳазалари тинланди.

Шунингдек, партия дастурий вазифаларидан келиб чиқиб пластик картончалар орқали тўловларни амалга ошириш билан боғлиқ ҳолатлар, унда учраётган муаммолар, банклар томонидан олий ўқув юрларида тўлов шартномаси асосида ўқитган ёшларга таълим кредитлари бериш масалалари атрофича муҳокама қилинди ва ушбу масала юзасидан тижорат банклари мутасаддиларининг фикрлари эшитилди. Мутасаддиларнинг фикрича, таълим кредити ажратиш шартларини белгилөөчи нормаларнинг мураккаблиги боис, ҳозирда ушбу кредитга эҳтиёжи бор ёшлар уларни олишда айрим муаммоларга дуч келмоқдалар. Шу боис, Молия вазирлиги ва тегишли банк муассасалари таълим кредити бериш тартибининг

қилинди ва ушбу масала юзасидан тижорат банклари мутасаддиларининг фикрлари эшитилди. Мутасаддиларнинг фикрича, таълим кредити ажратиш шартларини белгилөөчи нормаларнинг мураккаблиги боис, ҳозирда ушбу кредитга эҳтиёжи бор ёшлар уларни олишда айрим муаммоларга дуч келмоқдалар. Шу боис, Молия вазирлиги ва тегишли банк муассасалари таълим кредити бериш тартибининг

соддалаштирилган тизимини яратиш борасида чора-тадбирларни амалга оширишлари лозим.

«Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси мамлакатимизни ислохот этиш ва демократлаштиришнинг сифат жиҳатидан янги босқични бошлаб берди. Шу маънода «Адолат» СДП фракцияси аъзоларининг таъкидлашларича, парламент том маънода демократик янгилашлар, ўтказилаётган ислохотлар тарғиботчилик айланиси ва давлат тузилмалари раҳбарларининг уларга ишониб топширилган тармоқларда қонун ҳужжатларининг ижро этилиши бўйича ҳисоботларини эшитиб бориш парламент фаолиятининг кундалик ишига айланиши даркор.

Ўз навбатида, парламент назоратининг парламент сўрови, парламентда ҳисоботни эшитиш ва қонунда қўзда тутилган бошқа замонавий шакллари билан кенг фойдаланиш демократик жараёнларни янги босқичга олиб чиқиш, уларнинг узвийлиги ва изчиллигини таъминлашда муҳим омили бўлиб хизмат қилади. Шу нуқта назардан ҳам ўтказилган парламент эшитиш «Адолат» СДП фракцияси аъзоларининг ана шундай талаблар асосида изчил ишлар олиб бораётганидан далолатдир.

«Адолат» СДП фракцияси аъзоси И.Самиевнинг таъкидлашича, парламент эшитишдан кўзланган асосий мақсад соҳада олиб борилаётган ишларнинг бугунги натижаларини баҳолаш ва мавжуд камчиликларга амалий ечим топширдан иборатдир.

Ийгилик сўнгида кун тартибига киритилган масала юзасидан фракция аъзолари ўз таклиф ва тавсияларини билдирдилар, фракциянинг нуқтаи назари белгилаб олинди ва тегишли қарор қабул қилинди.

Ҳисоботлар тизимини соддалаштириш

бозор ислохотлари ва иқтисодиётни янада чуқурлаштириш гаровидир

« Давом. Боши 1-бетда

Унда «Электрон имзо тўғрисида»ги, «Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуларининг ҳаётга татбиқ этилиши, бу борада мамлакатимизда амалга оширилаётган ишлар ҳамда Давлат статистикаси тизимида замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда электрон ҳужжат айланишини жорий этиш ва ривожлантириш масалалари қизгин муҳокама қилинди.

Шунингдек, иқтисодиётни янада либераллаштириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ривожланиши учун қулай шарт-шароитлар яратишга йўналтирилган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қабул қилиниши ҳамда ахборот-коммуникация технологияларининг кенг ривожланиши, бозор иқтисодиёти шароитида ҳўжалик юритувчи субъектлар сонининг сезиларли даражада ўсиши, тадбиркорликнинг жадал суратларда ривожланиб бориши натижасида статистика ҳисоботларини йиғиш, танланма кузатувларини ўтказиш, электрон рақамли имзодан фойдаланишда статистика органларининг фаолиятини ривожлантириш ва уларнинг ҳуқуқий асосини янада такомиллаштириш мақсадида «Давлат статистикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг айрим моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш борасида берилган таклифлар ҳам муҳокама қилинди.

— Давлатимиз раҳбари томонидан тақдим этилган мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясида ўрин олган устувор йўналишлардан бири демократик бозор ислохотларини ҳамда иқтисодиётни либераллаштириш янада чуқурлаштириш йўналиши бўлиб, унда кичик бизнес, хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолияти учун кўпроқ эркинликлар бериш, молия ва статистика ҳисоботлари тизимини янада соддалаштириш, жумладан, бундай ҳисоботларни ваколатли давлат органларига электрон шаклда тақдим этиш каби механизмлар ҳисобидан қўллаб-қувватлаш лозимлиги таъкидланган эди, — деди фракция аъзоси Р.Гаимова. — Айнан «Электрон рақамли имзо тўғрисида»ги Қонунга айрим ўзгартиш ва қўшимчалар киритилишидан мақсад ҳам Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларини халқаро ҳуқуқ нормалари ҳамда хорижий давлатларнинг электрон рақамли имзони қўллаш соҳасидаги қонун ҳужжатлари билан уйғунлаштириш, шунингдек, қонун принципларининг ахборот-коммуникация технологиялари ривожланишининг ҳозирги замон даражасига мувофиқлигини таъминлашдан иборат.

Тадбирда, шунингдек, фракция аъзоси М.Нишоновна «Давлат статистикаси тизимида электрон ҳужжат айланишини такомиллаштиришнинг ҳуқуқий асоси» мавзусида маъруза қилди. — 2002 йилда қабул қилин-

ган «Давлат статистикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, — деди маърузачи, — мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий ҳолати тўғрисидаги статистика маълумотларини йиғиш, умумлаштириш, тарқатиш ва сақлаш билан боғлиқ бўлган ҳуқуқий муносабатларни тартибга солиш ҳамда давлат статистикасини ташкил этиш тартибини белгилади. Ушбу қонун жаҳон амалиётида қабул қилинган халқаро стандартлар ва тамойиллар асосида Ўзбекистон Республикасида давлат статистикасини ташкил этишда, ги ёндашуларнинг яхлитлиги-

ни таъминлади ҳамда мамлакатда ягона статистика сиёсатини юритишнинг ҳуқуқий асоси ҳисобланади. Статистика амалиётидаги ушбу қонун тўлиқ ишлаётган бўлса, «Давлат статистикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритишга нима туртки бўлди, деган савол туғилиши табиий, албатта.

Юртбошимизнинг «Давлат статистика органлари тизимининг дастурий-техникавий таъминоти ва кадрларнинг профессионал малакаси даражасини оширишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори қабул қилиниши натижасида статистика тизими фаолиятига илғор ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тажрибаси кенгайтирилиб, замонавий дастурий-техникавий воситалардан, компьютер ҳамда замонавий алоқа тизимидан фойдаланган ҳолда статистика маълумотларини қабул қилиш тизими такомиллаштирилмоқда.

Таъкидландики, «Электрон рақамли имзо тўғрисида»ги ва «Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда Солиқ кодексининг 41-

ларидан ҳамда замонавий алоқа тизимидан фойдаланишни кенгайтириш белгиланган бўлиб, фракция аъзолари ҳамда куйи палатанинг Бюджет ва иқтисодий ислохотлар қўмитаси депутатлари томонидан Давлат статистикаси тизимида электрон ҳужжат айланишини ривожлантиришнинг ҳуқуқий асосини такомиллаштириш, қонуннинг айрим моддаларга ўзгартишлар киритиш мақсадида мазкур қонун лойиҳаси устида иш олиб борилмоқда.

Айни кунларда ушбу қонун лойиҳасининг концепцияси барча тегишли вазирлик ва идоралар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг барча фракциялари, қўмиталари, депутатлари томонидан муҳокама қилинмода.

Давра сўҳбатидаги маърузаларни, мунозараларни, айниқса, янги ахборот технологияларни жорий қилишни такомиллаштириш, интернет тармоғидан фойдаланиш, замонавий дастурий-техника воситаларидан фойдаланиб ҳўжалик юритувчи субъектлардан статистика ҳисоботларини электрон кўринишда қабул қилишни ривожлантириш тўғрисидаги таклифларни инобатга олган ҳолда иштирокчилар, мутахассис экспертлар ўз тавсияларини ишлаб чиқдилар.

Маърузалар юзасидан депутатлар, тегишли вазирлик ва идоралар масъуллари ҳамда мутахассислар ўртасида қизгин савол-жавоблар ҳамда мунозаралар тадбирининг жонли тарзда ўтишига замин яратди.

Жараён

Сиёсий майдонда қолиш ИМКОНИЯТИ

ҳар бир партия фаолидан масъулият ва фидойиликни талаб этади

Партия ҳаёти

Ўзбекистон «Адолат» СДП
Фаргона вилояти Кенгаши
матбуот хизмати.

Мустақиллигимизнинг 20 йиллигини муносиб кутиб олишга қизгин тайёргарлик кўраётган Ўзбекистон «Адолат» СДП ўзининг жойлардаги ҳудудий кенгашларида мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётига оид долзарб вазифаларга бағишлаб ўтказилган ўқув семинарларида билдириладиган фикр-мулоҳазалар, илгари суриладиган таклифлар, энг асосийси — ўз ўзини танқид руҳидаги чиқишлар келгусида ўзининг ижобий самарасини бериши табиий. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси номли маърузаси партия аъзоларида катта қизиқиш уйғотиб, келгусидаги ишлар самарадорлигини оширишга ундамоқда. Дарҳақиқат, илмий-таҳлилий, мантқиқий ва ҳуқуқий таҳлилларга асосланган, истиқлол йилларида юртдошларимизнинг фидокорона меҳнати билан эришилган натижалар, уларнинг аҳамияти, бугунги шиддаткор давр олди-мига қўйилган долзарб вазифалар теран таҳлил этилган маъруза барча юртдошларимиз томонидан чуқур ўрганилмоқда. Озод ва обод Ватанамиз тараққиётига, халқимиз турмуш фаровонлигига сидқидилдан хизмат қилиш ниятида бўлган ҳар бир ватандошимиз концепцияни ҳаётга татбиқ этишда янги куч, янги ғайрат билан фидокорона меҳнат қилмоқда.

Ўзбекистоннинг янги тарихига асос солган ана шу мураккаб ва айна пайтда бунёдкорлик йилларига айланган давр Ўзбекистоннинг ўзига хос тараққиёт йўлини белгилаб бериш билан бирга, демократик давлат ва кучли фуқаролик жамиятини ривожлантириш учун шартли яратди. Шунинг учун ҳам мамлакатимиз модернизация қилиш ва замонавий демократик жамият қуриш йўлидаги мураккаб ва кенг қўламли вазифаларни ҳал этишда сиёсий партиялар зиммасидаги масъулият ҳар қачонгидан кўра ортти бораётди. Давринг ўзи эса демократик фуқаролик жамиятини асоси бўлган сайловчилар ва масъулиятли дамларда сиёсий партияларни қўллаб-қувватлаган электорат ишончини оқлаган асосий эътибор қаратишни тақозо этаётди. Шу боис, «Адолат» СДП ўзининг таянч нуқталари ҳисобланган бошланғич партия ташкилотларида парламентдаги фракция фаолиятига бўлган

тизимни янада мустаҳкамлашга, етакчиларининг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишга қаратилган тадбирларга устувор аҳамият қаратмоқда. Фаргона вилояти партия Кенгашида «Ўзбекистон «Адолат» СДП: демократик ислохотларнинг янги босқичида» мавзусида ўтказилган ўқув-семинар аниқ шундай фикр-мулоҳазаларга бой бўлди. Айниқса, семинарда қатнашган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, ҳудудий партия ташкилотлари раҳбарлари, маҳаллий Кенгашлардаги депутатлик гуруҳлари вакиллари истиқлол йилларида қўлга киритилган ютуқлар, шубҳасиз, Ўзбекистоннинг мустақил тараққиёт йўли нечоғли тўғри танланганидан далolat бераётганини эътироф этдилар. Шу билан бирга, янгича сиёсий майдонда ишлашга тайёргарлик кўриш, парламентда фракциялараро рақобатни, сиёсий курашни кучайтириш, сиёсий институтлар олдида қўйилаётган том маънодаги янги вази-

фаларни ҳис этишдаги бирламчи масалалар нималардан иборат, ҳудудий партия ташкилотлари ишини жонлантиришда фойдаланилмаётган қандай омиллар бор, кучли ва айна пайтда заиф нуқталарни аниқлаш учун нималарга эътибор қаратиш муҳимлиги ҳақидаги қатор масалалар муҳокама қилинди.

— Давлатимиз раҳбари томонидан ишлаб чиқилган мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси барча соҳаларимизнинг янада юксалишида муҳим дастурий амал бўлмоқда, — деди Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон «Адолат» СДП фракцияси аъзоси А.Ақромов.

— Шу ўринда айтиш керакки, мамлакат ижтимоий-сиёсий тизимида амалга оширилган ислохотларнинг мазмун-моҳияти ва аҳамияти давлат ҳокимияти ва бошқарувиий демократлаштириш жараёнида сиёсий партияларнинг роли ва масъулиятининг ошиши, партия ташкилотлари раҳбарлари, маҳаллий Кенгашлардаги депутатлик гуруҳлари вакиллари истиқлол йилларида қўлга киритилган ютуқлар, шубҳасиз, Ўзбекистоннинг мустақил тараққиёт йўли нечоғли тўғри танланганидан далolat бераётганини эътироф этдилар. Шу билан бирга, янгича сиёсий майдонда ишлашга тайёргарлик кўриш, парламентда фракциялараро рақобатни, сиёсий курашни кучайтириш, сиёсий институтлар олдида қўйилаётган том маънодаги янги вази-

У партия фаоллари зиммасига юклатилган вазифаларга тўхталар экан, энг аввало, айрим ҳудудларда кўйи бўғинлар фаолиятида ҳамон рўй бераётган «депсиниш» ҳолатларига, кадрлар захира-алоҳида эътибор қаратишга ишларнинг ноизчиллигига, туман кенгашлари фаолиятига масъул бўлган фаолларнинг ўз ишига масъулият билан ёндашмаётганига эътибор қаратди. Партия вилоят Кенгаши раисининг фикрича, сиёсий партиялар кенг фаолият юретишлари учун етарлига ҳуқуқий база яратилганига қарамай, ҳали ҳамон депутат-

лик гуруҳлари жамоатчилик назорати имкониятидан етарлича фойдалана олмаяпти, шунингдек, партия ўз электорати манфаатини етарлича ҳимоя қила олмайди.

Маълумки, жамиятда фуқароларни ўз ортидан эргаштирувчи барқарор куч сифатида қарор топиш ҳар қандай сиёсий партиядан, жумладан, «Адолат» СДПдан ҳам катта масъулият талаб этади. Айтиш жоиз: ана шу мақсадларга эришишда партия ислохотлар мазмун-моҳиятини, атрофимизда содир бўлаётган воқеалар, ижтимоий ҳаётнинг турли жабҳаларидаги ўзгаришларни кенг халқ оmmasига етказиш, бу борада тушунириш ишлари олиб боришда ҳам фаоллик кўрсатиши лозим.

Таъкидландики Ўзбекистон «Адолат» СДП Президентимиз томонидан ишлаб чиқилган Концепцияда белгилаб берилган вазифаларни амалга ошириш бўйича ўзининг аниқ ҳаракат дастурига эга. Дастур ижроси эса партия фаолларидан юксак билим, малака ва фидойиликни талаб этади.

Ўқув семинар давомида иштирокчилар, шунингдек, замонавий ва демократик жамиятнинг ривожланиши ҳамда шаклланиш босқичлари, хусусан, мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ривожланишининг янги босқичи ҳақида ахборотга эга бўлишди. Партия фаолларига давлат ҳокимияти ва бошқарувини демократлаштириш жараёнида фуқаролик жамияти институтлари, сиёсий партияларнинг аҳамияти ҳақида батафсил маълумотлар берилди. Уларга меъёрий-йўриқнома ҳужжатларининг электрон нусхаси, тегишли адабиёт ва кўргазмалар тарқатма материаллар тарқатилди.

Тадбир сўнггида Ўзбекистон Республикаси давлат Мустақиллигининг 20 йиллигини муносиб кутиб олиш бўйича партия кенгаши томонидан ўтказилаётган тадбирлар муҳокама қилиниб, тадбирлар режаси муҳокама этилди. Қўрилган масалалар юзасидан тавсиялар ишлаб чиқилди ва тегишли қарорлар қабул қилинди.

Етакчи аёллар

жамиятни ҳаракатлантирувчи асосий кучлардан бири

Аёллар қаноти

Индирохон ИСМАТХУҲАЕВА,
«Адолат» мухбири.

Ҳаётимиздаги қай бир соҳага қараман, унда албатта, аёлларнинг ўзига хос ўрни борлигини кўриш мумкин. Бугунги аёл тадбиркор, ишбилармон ажойиб раҳбар. Айниқса, миллатимиз эртаси бўлмиш ёш авлод тарбияси она, аёл қўлида эканлигини эътиборга оладиган бўлсак, уларнинг жамиятдаги мавқеи ва нуфузи нечоғли юксак эканлиги аён бўлади.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Тошкент шаҳар «Адолат» қаноти ташаббуси билан Мустақиллигимизнинг 20 йиллигига бағишлаб Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти мажлислар залида «Етакчи аёллар — жамиятни ҳаракатлантирувчи муҳим кучлардан бири сифатида» мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутатлари, партия шаҳар ва туман Кенгаши раислари, аёллар қаноти аъзолари ҳамда партия фаоллари иштирок этган тадбирда таъкидландики, истиқлол йилларида оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш масаласи давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айланган. Айниқса, хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг жамиятдаги мақоми, ишлари ҳамда нуфузини юксалтириш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилди. Хусусан, ўтган йилларимизнинг «Аёллар йили», «Оила йили», «Оналар ва болалар йили» деб эълон қилиниши ҳамда бу борада қабул қилинган Давлат дастурулари, Қарор ва Фармонлар хотин-қизларнинг ҳар жабҳада фаоллиги ошириб боришига асос бўлмоқда.

Дарҳақиқат, Мустақиллигимизнинг дастлабки йилларида хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги, ҳуқуқий саводхонлигини ошириш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Аёлларимизнинг шахсий, ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, маданий ҳуқуқлари нафақат Ўзбекистон Республикаси Конституциясида, шунингдек, Оила, Меҳнат кодексларида ҳам мустаҳкамлаб қўйилган.

Бугунги кунда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини оширишга фуқаролик жамияти институтлари, жумладан, сиёсий партиялар ҳам катта ҳисса қўшиб келмоқдалар, — деди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати О.Ахунова. — Хусусан, мамлакатимиз сиёсий майдонда тобора ўзининг муносиб ўрнига эга бўлиб бораётган Ўзбекистон «Адолат» СДП фаолиятида ҳам хотин-қизлар масаласи муҳим ўрин эгаллайди. Айни пайтда партия аъзоларининг салмоқли қисмини хотин-қизлар ташкил этаётганлиги, гендер йўналишидаги муаммоларни ҳал этиш, хотин-қизларни иш билан таъминлашда касаначиликни ривожлантириш, аёлларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш каби қатор йўналишларда муайян ишлар амалга ошириб кели-

наётганлиги сўзимиз тасдиғидир. Бинобарин, «Адолат» СДП Сайловли дастурида алоҳида қайд этилганидек, «Партия хотин-қизларга оид қонунчиликни янада такомиллаштириш, уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтиришга доир кенг қўламли ислохотларни изчил давом эттириш тарафдори. Биз учун хотин-қизларни давлат ҳокимияти органлари фаолиятининг барча жабҳаларига жалб этиш, чуқур билим ва касб маҳоратига эга бўлган аёлларга кенг имкониятлар яратиш ниҳоятда муҳимдир».

Маълумки, мамлакатимизда хотин-қизлар ўз имкониятларини тўлиқ номоён этишлари учун етарли шарт-шароит, кенг ижтимоий маънавий муҳит яратилган. Ташкилотчилик, ишбилармонлик бобига юқори салоҳиятга эга бўлган кўплаб хотин-қизлар давлат бошқаруви тизимида фаол иштирок этиб келимоқда. Бу борада Президентимизнинг «Ўзбекистон Республикаси давлат ва жамият қурилишида аёллар ролини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони муҳим дастуриламал бўлмоқда.

— Партияимиз аёлларга мамлакатимизнинг бугунги кунини ва истиқболдаги ривожига муҳим ҳаракатлантирувчи куч сифатида қаради ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш тарафдоридир, — деди «Адолат» СДП Тошкент шаҳар «Аёллар» қаноти раиси Ю.Саидова. — Жумладан, Мустақиллигимизнинг 20 йиллиги кенг нишонланган тарихий йилда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, ҳуқуқий саводхонлигини юксалтириш, она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш борасида жойларда турли тадбирлар ташкил қилмоқдамиз.

Айни пайтда партия аъзоларининг 38650 нафарини аёллар ташкил этади. Партия «Аёллар» қаноти ўз фаолияти давомида аёл мавқеини, уларнинг интеллектуал салоҳиятини ошириш, уларга кенг имкониятлар яратишни асосий мақсад қилиб келмоқда. Бу эса хотин-қизларнинг фаоллигини ошириб, ҳуқуқий-демократик жамият қуриш жараёнида иштирокини кенгайтиришни таъминлайди.

Шунингдек, давра суҳбатининг аёллар қанотини янада мустаҳкамлаш ва уни фаоллаштириш, иш фаолиятини тубдан яхшилаш, такомиллаштириш, энг муҳими, қўлга киритилган ютуқлар билан чекланиб қолмасдан мавжуд муаммоларни бартараф этиш йўллари ҳал этиш ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Ўзбекистон «Адолат» СДП
Андижон вилояти Кенгаши
матбуот хизмати.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Андижон вилояти Кенгашининг IV Пленуми ҳамда «Ўзбекистон «Адолат» СДП: демократик ислохотларнинг янги босқичида» мавзусидаги ўқув-семинарда ҳам бугунги кунда сиёсий партиялар зиммасига юксак масъулият юкланаётгани, жамоатчилик назоратини ўрнатиш, партия фаолиятида кадрлар захирасини шакллантириш масалалари долзарб бўлиб тургани, аммо вилоятда бу борадаги ишлар талаб даражасида йўлга қўйилмагани таъкидланди. Бунинг асосий сабаби яна малакали кадрлар масаласига бориб тақалади. Маълумки, Юртбошимиз томонидан белгилаб берилган энг муҳим вазифалардан бири — мамлакатни янгилаш жараёнида кадрлар тайёрлаш масаласи асосий ўринни эгаллайди. Кадрлар тайёрлашнинг муаммал тизимисиз ҳеч бир сиёсий партия ўзининг дастурий мақсадларини ҳаётга татбиқ эта олмайди. Келгуси муваффақиятлар учун эса ҳозирданок бор куч ва имкониятларни ишга солиш, малакали кадрлар захирасини шакллантириш тизимини такомиллаштириш, сайловчиларга берилган вазифаларнинг бажарилишига тўлиқ эришиш керак. Чунки кундан-кунга онгу тафаккури, дунёқараш ўзгариб бораётган сайловчилар талаби, ишончи шунини талаб этаётди. Шу билан бирга, тадбир иштирокчилари вилоятда фаолият кўрсатаётган 129 та қўйи бўғинлар томонидан жиддий таклифлар билдирилмаётгани, ташаббуслар етарли эмаслигини, аниқ мақсадларга йўналтирилган тадбирлар айрим ҳолларда номигагина ўтказилаётганини таъкидладилар.

Хуллас, қизгин ва мунозараларга бой руҳда ўтган ўқув семинарда вилоят партия Кенгаши фаолияти чуқур таҳлил

қилинди. Партия фаолиятида ютуқлар борлиги, аммо камчиликлардан холи эмаслиги рўй-рост айтилди.

Пленумда ташкилий масала кўрилиб, вилоят Кенгаши раислигига Алишер Шодмонов номзоди бир овоздан маъқулланди.

— Мамлакат ижтимоий сиёсий тизимидаги ўзгаришлар, — деди А.Шодмонов, — Мустақиллигимизни янада мустаҳкамлаш йўлида олиб борилган ислохотлар, жамиятимиз ҳаётидаги янги босқич 2011 йил ва келгуси йиллардаги изчил ислохотларнинг устувор йўналишлари жамоат ташкилотлари, нодавлат нотижорат ташкилотлар, хусусан, сиёсий партиялар зиммасига улкан масъулият юклатмоқда. Шу нуқта назардан бугунги тадбир олдинда турган, бажаришимиз лозим бўлган ишларимизни яна бир бор режалаштиришимизда дастуриламал ва-

зифасини ўтади.

— Янгиликларга бой бугунги сиёсий жараёнда партия фаолларининг иш фаолиятини тубдан ўзгартириш зарурлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди, — деди вилоят Кенгаши раиси ўринбосари М.Юсупов. — Гарчи бугун вилоят партия ташкилотимиз томонидан амалга оширилган ишларимиз қониқарли баҳоланган бўлса-да, амалга оширилган лозим бўлган ишларимиз, муаммо ва камчиликларимиз ҳам мавжуд. Айниқса, партия сафларини етук, ташаббускор, сиёсий билимли ёшлар билан тўлдиришда камчиликларга йўл қўймоқдамиз. Ваҳоланки, 5200 нафардан кўпроқ аъзоларимизни замон талабларига жавоб берадиган фаоллар ҳисобига кенгайти-

Парламент назорати институти

ҳуқуқий асосларининг такомиллашуви

Муносабат

Жавлон АБДУЛЛАЕВ
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Амалдаги
қонун ҳужжатлари мониторинги
институтининг бош илмий ходими

Ўзбекистонда парламент ислохотларининг бошқичма-бошқич амалга оширилиши, икки палатали Олий Мажлиснинг шаклланиши ва фаолият ҳолими бориши парламентнинг назорат функциялари одига янги вазифаларни юклади. Бинобарин, қонунларга риоя қилиш ва уларни ижро этиш, шунингдек, амалдаги қонун ҳужжатларини ҳаёт талаблари билан мунтазам уйғунлаштиришда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан амалга ошириладиган парламент назорати институтини муҳим аҳамият касб этади. Парламент назорати нафақат ижро этувчи ҳокимият фаолияти устидан назоратини кучайтириш имконини беради, балки, шунинг баробарида депутатлар фаолияти самарадорлигини ошириш, фракцияларнинг мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг долзарб масалалари бўйича ўз электорати манфаатларини таъминлашга қўмаклашади.

Чунончи, мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш жараёнлари, аниқроғи уларнинг самарадорлиги кўп жиҳатдан қонунларнинг адолатли, ҳалқчил бўлишини, фуқароларнинг хоҳиш-иродасини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиб, қабул қилинишини ҳамда ушбу қонунларнинг амалдаги ижросини сифатли ва тўлиқ таъминлашни тақозо этади.

Парламент назорати қабул қилинган қонунларнинг ижро этилиши даражасини ўрғаниш, қонунларнинг амалиётда қўлланилишига салбий таъсир этувчи объектив ва субъектив омилларни аниқлаш, мавжуд камчиликларни бартараф этишга қаратилган чора-тадбирларни белгилаш, тегишли қонунларга назорат-таҳлил натижаларига асосан қўшимча ва ўзгаришлар киритиш, давлат ҳокимияти органлари, мансабдор шахслар ҳамда фуқаро-

ларнинг қонун ҳужжатлари қоида-талабларига сўзсиз амал қилиш масъулияти ва мажбуриятини оширишга имкон бериши билан аҳамиятлидир.

Конституцияимизнинг 85, 86-моддаларида Қонунчилик палатаси Спикери ва Сенат раисининг Ўзбекистон Республикаси Қонунлари, парламент палаталари қарорлари ижроси устидан назоратни ташкил этиш ваколати белгилаб берилган. Конституциянинг 87-моддасига биноан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қўмиталари нафақат қонунларни тайёрлайди, кўриб чиқади, балки улар ижросини назорат ҳам қилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси назорат фаолиятининг конституциявий-ҳуқуқий асосларини қисқача таҳлил қилар эканмиз, мамлакатимизда парламент назоратининг асосий йўналишлари сирасига Ўзбекистон Респуб-

ликаси қонунлари, парламент палаталари ва уларнинг қўмиталари қарорлари ижроси устидан парламент назорати, давлат бюджетини шакллантириш ва ижросини таъминлаш устидан парламент назорати, инсон ҳуқуқлари ҳимоясини таъминлаш соҳасида парламент назорати, Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан қабул қилинган давлат ва жамият ҳаётида муҳим аҳамият касб этувчи ижтимоий-сиёсий қарорлар ижросининг бажарилишига оид назоратдан иборат эканлигини таъкидлаш жоиз.

Дунёдаги ривожланган давлатлар, хусусан, Буюк Британия, Франция, Германия, АҚШ, Италия, Япония, Корея, Туркия ва бошқа қатор давлатлар парламентлари тажрибасига эътибор қилсак, ҳозирги кунда ижро этувчи ҳокимият ва унинг органлари устидан амалга ошириладиган парламент назорати асосан парламент сўрови, парламент эшитуви, депутат сўрови, парламент терговини, парламент санкцияси, бюджет маблағларини шакллантириш ва сарфлаш устидан назорат, ишонсизлик вोटуми, вазирларга сўровнома-лар юбориш, молиялаштириш устидан назорат ва бошқа шаклларда намоён бўлади.

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда қонун чиқарувчи ва вакиллик ҳокимиятининг ваколатлари ҳамда назорат вазифаларининг ролини кучайтириш борасида амалга оширилаётган ислохотлар, авваламбор давлат ҳокимияти ва бошқарувини демократлаштириш, ҳокимиятлар бўлишини конституциявий принципини ҳаётга изчил татбиқ этиш, ҳокимиятлар ўртасида ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанатининг самарали таъминини шакллантириш масалаларига қаратилди.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғриси-

да (78, 80, 93, 96 ва 98-моддаларига) Ўзбекистон Республикаси Қонунининг қабул қилиниши ҳам энг аввало, мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш, давлат ҳокимияти ва бошқарувини демократлаштириш, давлат ҳокимиятининг урта субъекти ўртасидаги ваколатларнинг янада мутаносиб тақсимланишини таъминлаш, шунингдек, социал-иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ислохотларни амалга оши-

Бош вазирнинг ҳисоботларини эшитиш ва муҳокама қилиш масаласининг киритилиши ҳам муҳим демократик ўзгаришлардан далолат беради. Бу ўзгаришлар ҳам "Адолат" СДП манфаатларига тўла жавоб беришини таъкидлаш ўринли бўларди. Чунончи, партия ўз фаолиятида бошқарувда ошқоралик, очиклик ва ҳисобдорлик тамойилларини таъминлаш зарурлигини илгари суриб келмоқда.

ришда, мамлакатни янгиллаш ва модернизация қилишда сиёсий партияларнинг роли ҳамда таъсирини кучайтиришга хизмат қилади. Шу билан бирга, ушбу қонун билан Конституцияимиз моддаларига киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар мамлакатимизда парламент назорати институтини янада такомиллашувига, мамлакат парламенти томонидан ижро ҳокимияти фаолияти устидан амалга ошириладиган назоратнинг самарали воситаларини жорий этилишига олиб келади.

Хусусан, Конституциянинг 98-моддасига киритилган ўзгаришга мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг палатала-

рик палатаси ўртасида зиддиятлар доимий тус олган ҳолда Қонунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг камидан кам бўлишига қўшимча равишда Ўзбекистон Республикаси Президенти номига расман киритилган таъкид бўйича Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қўшма мажлиси муҳокамага Бош вазирга нисбатан ишонсизлик вотиуми билдириш ҳақидаги масала киритилиши Бош вазирга нисбатан ишонсизлик вотиуми тегишли-

рига кўриб чиқиш ва тасдиқлашга тақдим қилиш учун таъкид этилади.

Мамлакатимизда ишонсизлик вотиуми институтининг жорий этилиши орқали парламентимиз ҳуқуқат фаолиятини назорат қилишнинг таъсирчан воситасига эга бўлади. Бу эса, ўз навбатида, ҳуқуқатнинг масъулиятини ошириш баробарида унинг фаолиятида очиклик ва ошқораликни таъминлаш ҳамда қонунийликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади. Албатта, сиёсий соҳадаги ушбу ўзгаришлар Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партиясининг манфаатларига тўла мос келади. Бу ҳолат партия сайловиди дастурида ҳам ўз аксини тоғланлигини кузатишимиз мумкин. Яъни, Конституциянинг 98-моддасига мувофиқ равишда эндиликда, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирини номзоди Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасига сайловда энг кўп депутатлик ўринларини олган сиёсий партия ёки тенг миқдордаги энг кўп депутатлик ўринларини кўлга киритган бир неча сиёсий партия томонидан таъкид этилиши белгилаб қўйилди. Партиянинг сайловолди дастурида таъкидланганидек, барча даражадаги ҳокимият вакиллик органларида кўп ўринга эга бўлиш ва шу аснода мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ижтимоий-сиёсий, социал-иқтисодий ислохотларни рўйбга чиқариш, ўз электорати манфаат ва эҳтиёжларини эътиборга олган ҳолда, жамият ва давлат қурилиши жараёнларида фаол иштирок этиш асосий вазифа қилиб белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг Конституцияимизнинг 78-моддасига белгилаб қўйилган биргаликдаги ваколатлари қаторига мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг долзарб

масалалари юзасидан Бош вазирнинг ҳисоботларини эшитиш ва муҳокама қилиш масаласининг киритилиши ҳам муҳим демократик ўзгаришлардан далолат беради. Бу ўзгаришлар ҳам "Адолат" СДП манфаатларига тўла жавоб беришини таъкидлаш ўринли бўларди. Чунончи, партия ўз фаолиятида бошқарувда ошқоралик, очиклик ва ҳисобдорлик тамойилларини таъминлаш зарурлигини илгари суриб келмоқда.

Асосий Қонунимизнинг 80-моддасига киритилган қўшимчаларга кўра, Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳисоб палатаси раисини тайинлаш ва вазомидан озод этиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш Олий Мажлис Сенатининг мутлақ ваколатлари доирасига киритилди. Мазкур ваколат Сенат ваколатини кенгайтириш ҳамда Давлат бюджети ижроси устидан парламент назорати механизмлари такомиллаштиришга олиб келади.

Хулоса қилиб айтганда, "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси"да илгари сурилган сиёсий тизимни модернизация қилишда амалга оширилиши лозим бўладиган чора-тадбирларнинг қонунчиликка киритилиши бизнингча, қонунлар ижросининг таъминлини, ижроия ҳокимияти органлари фаолияти устидан амалга ошириладиган парламент назорати институтининг янада такомиллаштирилишига, бу соҳадаги мавжуд механизм самарадорлигини оширишга, шунингдек, парламентнинг ижроия этувчи ҳокимиятга таъсирини янада оширишга, энг асосийси, ҳуқуқат фаолияти устидан жамоатчилик назоратининг кучайишига ва ҳуқуқат фаолиятининг шаффофлигини таъминлашга хизмат қилади.

Карантин тизимида янгича ёндашув

хавфли, зарарли ўсимликларни тезкор аниқлаш ва қишлоқ хўжалигини улардан ҳимоялаш имконини беради

« Давонси. Боши 1-бетда

Бугун қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида етакчилик қилаётган фермер хўжаликлари томонидан соҳага киритилаётган янгиликлар ва ижобий ўзгаришлар натижасида юртимиз файзу баракаси, дастурхонларимиз тўқинлиги ошиб бормоқда.

Шу боис, бозорларимизда тўқинлик ҳукмрон. Расталардаги сифатли ва сархил меваю сабзавотларни кўриб кўзингиз қувнайд. Йилнинг ҳар қандай даврида таъбингиз истаган маҳсулотни топа олиш имконига эгасиз.

Аҳолини тоза ва сифатли маҳсулот билан таъминлашда қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тизимидаги ўсимликлар карантини Бош давлат инспекцияси фаолияти ҳам муҳим ўринга эга. Айтиш керакки, 1995 йил 30 августдан кучга кирган "Ўсимликлар карантини тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ва Вазирлар Маҳкамаси томонидан "Ўзбекистон Республикаси ўсимликлар карантини Бош давлат инспекцияси тўғрисида"ги ҳамда "Ўзбекистон Республикаси ҳудудини карантиндаги зараркундалар, ўсимлик касалликлари ва бегона ўтлардан муҳофаза қилиш қоидалари тўғрисида"ги Низомлар асосида соҳа мутахассислари ўсимликларнинг ташқи ва ички карантини бўйича давлат тадбирлари тизимини амалга ошириш, республика ҳудудини чет мамлакатлардан кириб келиб, қишлоқ хўжалигига катта иқтисодий зарар етказиши мумкин бўлган карантиндаги ва бошқа хавфли

зараркундалардан, ўсимлик касалликлари ва бегона ўтлардан муҳофаза этиш борасида ижобий ишларни амалга оширмоқда.

Бу ҳақда Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Аграр ва сув хўжалиги масалалари қўмитаси томонидан ташкил этилган "Ўсимликлар карантини тўғрисида"ги Қонунда белгиланган чет мамлакатлардан ва карантин остидаги жойлардан уруғлар ва ўсимлик маҳсулотларини олиб келишга оид нормаларнинг ўсимликлар карантини Бош давлат инспекцияси томонидан ижро этилиши ҳақида"ги назорат-таҳлил фаолияти яқунларига бағишланган кенгайтирилган йилгиликда батафсил сўз борди.

Маълумки, чет мамлакатлардан республикамизга уруғларни, ўсимликларни, кўчатларни уларнинг қисмларини олиб келиш учун "Ўзбошдақарантин" инспекциясининг Импорт карантин рўхсатномаси (ИКР) ва чет мамлакатларга экспорт қилинаётган карантин остидаги юкларга фитосанитар сертификат асосий ҳужжат ҳисобланади. Маълумотларга кўра, 2010 йил давмида жами 7605 нусха ана шундай инспекциянинг Импорт карантин рўхсатномаси (ИКР) берилган.

2010 йил мобайнида чет давлатлардан республикамизга 3910,9 минг тонна карантин остидаги юклар ва 2 миллион 359 минг дона ҳар хил мева ва янги карантини бўйича давлат тадбирлари тизимини амалга ошириш, республика ҳудудини чет мамлакатлардан кириб келиб, қишлоқ хўжалигига катта иқтисодий зарар етказиши мумкин бўлган карантиндаги ва бошқа хавфли

ўтақазилган уруғлик картошка 23326 тоннани ташкил этган ёки аввалги йилга нисбатан 18408 тонна кўп уруғлик картошка карантин назоратидан ўтказилган.

"Ўзбошдақарантин" лабораториясининг Марказий карантин лабораторияси доимий фаолият кўрсатиш учун "Ўстандарт" агентлиги томонидан аккредитациядан ўтган бўлиб, 2010 йил давомида жами 39586 та намуна экспертизасидан ўтказилган бўлиб, карантин тартибда жўнатилган ва экспертизадан ўтказилган. Шунингдек, 2010 йил давомида республикамиздан чет давлатларга экспорт қилинган карантин остидаги юкларга 116645 нусха жаҳон андозаларидаги фитосанитар сертификати берилган.

Таъкидлаш жоизки, амалга оширилаётган ижобий ишлар

Республикамизда импорт ва экспорт салоҳияти кундан-кунга ошиб бораётганлигини, экологиянинг шиддат билан ўзгараётганлигини инобатга олган ҳолда, тизим инспекцияларида ўсимликлар карантини ва бошқа хавфли зарарли организмларни тезкор аниқлаш, сифатли экспертизадан ўтказишга мўлжалланган фитосанитар талабларга жавоб берадиган ҳудудий карантин лабораториялари ташкил этиш ҳолати ҳам яхши эмас.

Ўсимликлар карантини илмий маркази бутунги кунга қадар ўз лабораториясига эга эмаслиги ёки марказнинг ёки биноси йўқлиги, замонавий компютер жиҳозлари билан таъминланмаганилиги мамлакатимизда ушбу соҳанинг ривожланишига ўзининг салбий таъсирини кўрсатиши табиий, албатта.

Шу ўринда, Ўзбекистон "Адолат" СДП ўз сайловолди дастурида мамлакатимизда аграр соҳани янада ривожлантириш партиянинг устувор вазифаларидан бири сифатида белгиланганлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Хусусан, партия қишлоқ хўжалигини бозор иқтисодиёти асосида модернизация қилиш, уни инновацион-технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш, аграр сектор мутахассислари малакасини ошириш сингари масалаларни муҳим, деб билади.

Хулоса қилиб айтганда, барчамизнинг эзгу ниятимиз битта. Юрт осойишталиги-ю аҳоли турмуш-фаровонлиги. Бу эзгу ниятларни рўйбга чиқаришда она Ватанимизда барча имкониятлар етарли. Фақатгина фаолиятга янгича ёндашув талаб этилади. Зеро, бу — давр талаби.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотлари, аввало, инсон манфаатларини ҳимоя қилишга оид қонунчилик базасини такомиллаштиришга қаратилган.

Нотариат институтини

ва унинг ҳуқуқий муносабатлардаги роли

И.ОРТИҚМУРОВА,
Зарбдор туман давлат
нотариал идораси нотариуси.

Президентимизнинг "Ўзбекистон Республикасида нотариат институтини янада такомиллаштириш чоралари тўғрисида"ги Фармони ҳам ўз ўзидан нотариал идораларнинг самарали тармоғини тузиш ва моддий-техник базасини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Мазкур фармон нотариал амалиётда айрим нуқсонлар мавжудлигини яққол кўрсатиб бериш билан бирга, соҳадаги қонунчилик базасини янада такомиллаштиришга қаратилган тўб ислохотларни амалга оширишга йўналтирилгани билан ҳам аҳамиятлидир.

Шунга кўра Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасида нотариат институтини янада такомиллаштириш чоралари тўғрисида"ги Фармонини амалга ошириш чора тадбирлари ҳақида"ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида Адлия вазирлигининг қатор буйруқлари қабул қилинди ва нотариат соҳасига оид норматив ҳужжатларга ўзгартиришлар киритилди.

2010 йил 30 мартда Адлия вазирлигининг буйруғига асосан, "Нотариуслар томонидан нотариал ҳаракатларни амалга ошириш тартиби тўғрисидаги йўриқнома" ишлаб чиқилди ва 2010 йил 1

июндан бошлаб кучга кирди.

"Нотариус лавозимига тайинлаш бўйича танлов ўтказиш тартиби тўғрисида"ги низомга асосан, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги қошидаги Юристар малакасини ошириш марказида нотариусларнинг касбий малакасини ошириш мuddатлари, ўқини ташкил этиш ва ўқини якунида синов топшириш тартиблари белгиланди.

Соҳада амалга оширилаётган бу каби ислохотлар нотариуслардан ўз ишига юксак масъулият билан ёндашишни талаб этади. Шу мақсадда 2010 йил 28 декабрда Вазирлар Маҳкамасининг "Нотариус томонидан ўз касб мажбуриятлари бузилиши оқибатида етказилган зарарни қоплаш тартиби тўғрисидаги низомини тасдиқлаш ҳақида"ги қарори қабул қилинди.

Ижтимоий-иқтисодий муносабатлар жадаллик билан ривожланаётган бугунги пайтда нотариат институтига қаратилган эътибор жисмоний ва юридик шахслар ўртасида тузиладиган ҳар қандай битим ва шартноманинг қонуний асосларга эга бўлишига ҳамда юридик жиҳатдан мустаҳкамланишига, шунингдек, мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва манфаатлари муҳофазасини янада кучайтиришга хизмат қилади.

Ифтихор

Мунаввар йўл

« Давом. Боши 1-бетда

Мана, ҳаш-паш дегунча орадан 20 йил ўтди. Бугун баралла айта оламиз, ана шу ўтмиши буюк, келажаги суюк юрт дунёда ўзининг ҳеч кимдан кам эмаслиги ва кам ҳам бўлмаслигини ёрқин намойиш қилди. Истибод йиллари эзилган, таққирланган, боши эгик аҳли Ўзбекистон яна гурури сарбаланд халққа айланди...

20 йил! Қўхна тарих олдида бир оний фурсат. Лекин шу фурсат мустақилликда ўтган йиллар, орзу-умидлар, интилишлар, қуриш-яратиш ва бунёдкорлик нашву намосига менгзағулик шону-шанли дамлардир.

Шу фурсат — 20 йилки, қурраи заминда энг нуфузли муассаса — Бирлашган Миллатлар Ташкилоти пештоқида Байроғи ҳилпираб турган мустақил Ватан тарихига — зар ила битилгуси кутлуг бир даврдир.

Шу фурсатдан эътиборан, Ер шарида яшаётган олти миллиарддан зиёд аҳоли учун тақдиран ва тарихан ато этилган ҳамда сарҳадлари белгилаб қўйилган ҳудудлардаги икки юздан ортқ давлатлар қаторида 20 йилки, яна бир давлат — Ўзбекистон Республикаси мустақил ҳаёт кечирмоқда. Иймони бутун ҳар бир Ўзбекистонлик борки, уни она Ватан де жондан ортқ суйди, эртаси деб, тақдири деб, қуяди, қуйнади.

Эътибор қилган бўлсангиз, гоҳида машҳур қўшиқда қуйланганидек, «Мен нечун севаман Ўзбекистонни!» — дея хиргойи қилган пайтларимиз бўлади. Лекин афсуски, ўшандай кезларда ҳаммиша ҳам: «Мен Ўзбекистон учун нима қилдим!» ёки «Мендан Ватанга нима қолди?» деган саволни ўзимизга бериб қўрмаймиз. Ҳолбуки, Юртбошимиз ҳар доим бир ҳақиқатни такрор-такрор айтди: «Ўзбекистонни ҳеч ким четдан келиб обод қилиб қилмайди. Уни ўзимиз обод қиламиз ва ўзимиз асраемиз!» Таассуфки, бу фикрлар ортида миллатнинг, боя айтганимиздек, эртанги кун ва тақдири ётганини ҳамма ҳам ич-ичидан ҳис қилавермайди. Ишонинг, бор шундай кишилар ҳамон. Қачон қараманг, нимадандир норози бўлиб, нолиб, аламзада юришади. Ҳатто мингирлаб, иғво ҳам қилиб қўяди. Бу — бориб турган кўрнамалик, ношукурлик эмасми?

Тарих саҳифаларини варақлаб кўринг, қадимул айёмдан бу қўхна заминда озод яшашни истамаган, уни бой берганида интиқ бўлиб курашмаган бирор-бир халқ, бирор-бир миллат бўлмаган. Аммо бу буюк неъматга не-не қурбонлар

эвазига қимлар муяссар бўлган, қимлар ҳақиқат оғлиг улуғ тушунчадан бенасиблиги боис, ундан маҳрум қолган. Миллатнинг ўзлиги туйғуси тирик ва уйғоқ экан, у Озодлигини қўриқлай билади. Миллий ҳақиқат бутун бўлса, бас, ҳеч бир бойлик ёки нафс балоси Озодлик учун бадал бўла олмайди.

Истиқлолнинг қадри, қадди бениҳоя юксак. Қайсики ўлка, қайсики замонда бу тушунча

Қайси соҳани қараманг, янги-ланиш, ўзгариш ва ўзгаришлар гувоҳи бўлдик.

Йиллар ўтгани сайин одамлар истиқлолнинг абадий пой-дорлигига ихлос билан одимлади, унга юрак-юракдан ишонди, давлатимиз раҳбари сиёсатини астойдил, таъбир жоиз бўлса, фидойилик билан қўллаб-қувватлади. Тўғри, озодликнинг тарихий аҳамияти ва уни ҳимоя қилиш ҳақида

севиш ва унга садоқат кўрсатиш тугма фазилат. «Ватан, Сен Каъбамсан маним!», дея қуйлаган шоир минг бора ҳақ. Чунки Ватан ва Инсон тушунчаларини бир-бирдан айри тасаввур қилиб бўлмайди.

Президентимиз Тошкентда Амир Темур ҳайкали очилишига бағишланган тантанали маросимда таъкидлаган эди: «**Ватанимиз истиқлолини янада мустаҳкамлаш, уни ҳимоя қилиш, юртимиз шаън-шавкати юксалтириш... бизнинг инсоний ва фуқаролик бурчимиздир**».

Ҳаққул ҳақ, Ватандан улуғ, Ватандан муқаддас азиз ва мўътабар тушунча йўқ!

Халигача мўғул босқинчиларига қарши курашда мардларча фидо бўлган бобокалонимиз Нажмиддин Кубро жасоратини эсланг, юрагингиз тўлқинлана кетади. У она Ватан байроғини даст кўтариб, душман билан яккама-якка жанг қилди, ҳатто шахид бўлганда ҳам босқинчилар Кубро қўлидан байроқни тортиб ололмади. Мана, Ватан ва унинг рамзи — байроққа садоқат!

Ишонинг, мен ҳар гал мадҳиямизни эшитганда унга жўр бўлиб, қуйлайман:

Серкуёш, хур ўлкам, элга бахт, нажот, Сен ўзинг дўстларга йўлдош, меҳрибон! Яшнагай то абад илму фан, ижод, Шухратинг порласин токи бор жаҳон!

...Дўстларга йўлдош, меҳрибон ва шухратимиз жаҳонга порлаган кунларга етгунича бошимиздан озмуна қийинчиликлар ўтдимми? Озмуна қурбонлар берилдимми? Зотан, мустақилликни биз мутелик билан сўраб олмадик. Очиги, уни мустақилдан қўлидан тортиб олдик. Ўша тортиб олинган кун — 1991 йилнинг 31 августи Катта, мунаввар йўлнинг бошланиши бўлди. Бошланган бу йўлнинг юки оғир, машаққатли, серғалаён ва серташвиш кечди. Четдан ва ичкаридан: «Қани, нима қилар экан», дея змидан куза-тиб турганлар ҳам ёки очикдан-очик галамислик, ҳатто террорчилик йўлига ўтганлар ҳам бўлди. Игволар, фитналар, низолар, тухматлар... Зах, рутубатли бурчаклардан висир-висирлар, мингир-мингирлар... Фарғона, Қўқон, Тошлоқ, Паркент, Бўка воқеалари, Намангандаги қонли хуружлар, февраль воқеаси, Саросиё, Узун, Бўстониқдаги террорчилик ҳаракатлари...

Ҳаммаси ортада қолди деб турган пайтимизда юз берган Андижондаги нохуш воқеалар... Содир этилган тажовуз туфайли бутун мамлакат чекан азият қамровини, у келти-

риб чиқарган нотинчликларни нима билан ўлчаб бўлади? Қанча-қанча бегуноҳ инсонлар қурбон бўлиб, қанча-қанча оила жудолик ситамидан ларзага келди! Шундай кулфат, шундай мусибат бошимизда турган вақтда ҳасадгўй ва фарзгўй, аламзада кучлар, айрим чет эл оммавий ахборот воситалари турли бўҳтонлар билан дунё жамоатчилигини чалғитишга урингани-чи? Дарвоқе, улуғ бир қарвон бўлиб кетаётган чоғингда нокаслар, нобакорлар ҳужумига учрасанг-у, осуда ҳаётинг тинчи бузилиб, не-не ватандошларингни йўқотсанг, боз устига тухмат балосига қолсанг, алам қилмайдами? Нафақат алам қилади, ғазабинг тошади, қонинг қайнайди...

Давлатимиз раҳбари таъкидлаб айтганди:

«**Албатта, бутун бир халқ, бутун бир миллат эркинлик ва озодлик йўлида узлуксиз курашиб, қанчадан-қанча авлодлар ҳаётини тикиб, қурбонлар бериб эришган истиқлолнинг бекиёс аҳамияти, қадр-қиммати ва баҳосини ҳеч нарса билан ўлчаб бўлмайди. Шунини унутмаслик керакки, мустақиллик шунчаки орзу-ҳавас ёки баландпарвоз, қуруқ гап эмас, балки шу заминни ўзига Ватан деб билган ҳар бир инсоннинг эркин ва озод, тинч ва хотиржам ҳаёт кечириши учун сув билан ҳаводек зарур бўлган улуғ ва бебаҳо неъматдир. Агар шу маслақ, шундай тушунча халқимизнинг онгу тафаккуридан қучур жой олса, бундай халқни, бундай миллатни ҳеч қандай куч енга олмайди.**

Улуғ шоиримиз Чўлпоннинг сўзлари билан айтганда, **мустақилликка эришган халқ том маънода ҳайбатли тўлқинга, қудратли денгизга, буюк ва бекиёс кучга айланади.**

Модомики, мустақиллик шундай олий ва бебаҳо неъмат экан, биз унга, озодлигимиз ва эркинлигимизга осонликча эришмаганимизни асло унутмаслигимиз даркор...

Ҳа, Мустақиллик — миллатнинг чинакам ўзлигини, халқ ўз тақдирига ўзи эгаллигини англатувчи долғали ҳаёт. У эл-улу ҳаётини мазмундор, турмушини фаровон қилувчи ажиб бир замон. Халқнинг, миллатнинг жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрни ва обрў-эътиборини топишига имкон бергувчи пойдевор.

Бир сўз билан айтганда, мустақиллик — ҳар бир миллат, ҳар бир халқ, ҳар бир давлатнинг буюк мақсадларига, орзу-умидларига, нури манзилларига элтувчи мунаввар йўл. Шунинг учун ҳам у — энг улуғ, энг азиз, энг тоғли ва саодатли бебаҳо неъмат. Бу неъматни то абад асрамоқ — ҳар бир инсон, катта-кичик ҳар бир киши учун бurch, шараф, фарз ва қарз!

Бор бўлсин шундай ўлка!

Мурувват-ла кўнгил чароғон

Мустақиллик ва ижтимоий ҳимоя

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА, «Adolat» мухбири.

Юртдошларимизнинг барча истак, эҳтиёжларини мамлакат миқёсида олиб чиқиш ва ҳал этишга ёрдамлашаётган, айниқса, ижтимоий ҳимояга муҳтож, кам таъминланган оилаларга беминнат ёрдам бериб келаётган «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармаси яқинда яна бир навбатдаги хайрли ишни амалга оширишга эришди.

Кези келганда айтиш жоизки, мажор жамғарма ўз олдида қўйган мақсад ва вазифаларни амалга оширишда бир қатор нуфузли халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйганлиги ижтимоий ҳимоя қўламининг кундан-кунга кенгайиб бораётганига туртки бўлмоқда. Хусусан, анги лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, ҳаракатдаги дастурлар мониторинги ва халқаро ҳамкорлини мустаҳкамлаш мақсадида ўтган 2010 йил давомида ҳамкор ва донорларни жалб этиш ҳамда хайрия ишларини амалга ошириш мақсадида бир қатор эътирофга сазовор ишлар амалга оширилди. Жумладан, Туркиянинг Ўзбекистондаги тараққиёт ва ривожланиш агентлиги («ТИКА») кўмағида махсус мактаб интернатлари қошида дурадгорлик ва тикув дастгоҳлари, компьютер тўпламлари билан таъминлаш мақсадида жами 46 523 000 сўмлик миқдордаги жиҳозлар Навоий вилоятидаги 25-сонли эшитиш қобилияти чекланган болалар мактаб интернатига тақдим этилган эди. Қорақалпоғистон Республикаси Нукус шаҳридаги 4-сонли эшитиш қобилияти чекланган болалар махсус мактаб-интернати ва Андижон вилоятидаги 17-сонли болалар махсус мактаб-интернати ҳам ушбу ҳимоя доирасида тақдирланган эди.

Яқинда жамғарманинг пойтахтимиздаги тиббий ижтимоий марказида «Мурувват-ла кўнгил чароғон» мавзусида ўтказилган тақдирот маросимида ҳам навбатдаги ана шундай дўстона ҳамкорлик белгиларини кўриш мумкин. — Бугунги тадбирни ўтказишдан мақсад, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатнашларини, хусусан, республи-

ликаимиздаги болалар ва тиббий муассасаларни қўллаб-қувватлаш, уларга зарур ёрдамларни кўрсатиш ҳамда кенг жамоатчилик фикрини ижтимоий йўналишга жалб этишдан иборат, — дейди жамғарманинг ташкилий-услубий бўлими мутахассиси Наргиза Раимова. — Навбатдаги мурувват дастурларимиз Буюк Британиянинг «Norvale Company Limited» компанияси ҳамда Малайзиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси билан ҳамкорликда амалга оширилмоқда. «Norvale Company Limited» компанияси 4 донор SonoScape SSI-600 портатив ултраовуш сканерлари жамланмаси (УЗИ)ни жамғарманинг ижтимоий патронаж гуруҳларини қўллаб-қувватлаш мақсадида топширди. Малайзиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси томонидан тақдим этилган молиявий кўмак ҳисобига эса Сурхондарё вилояти болалар сил касаллиги санаторийси, Сирдарё вилояти сил касаллиги диспансери, Жиззах вилояти болалар сил касаллиги, шифохонаси ва болалар сил касаллиги санаторийси, Бухоро вилояти болалар сил касаллиги санаторийси ҳамда Ромитон туманидаги 26-сонли ақли заиф болалар махсус мактаб интернатларига мурувват ёрдамлари топширилди. Хусусан, замонавий тиббий ускуна ва анжомлари, музлатгич, кир ювиш мосламаси ва бошқа жиҳозлар ўз эгаларига топширилиб, ижтимоий ҳимояга муҳтож қалбар хушнуд этилди.

Тадбирда иштирок этишган Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги, Халқ таълими ва Соғлиқни сақлаш вазирликлари ҳамда Малайзиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси вакиллари, оммавий ахборот воситалари ходимлари чинакам инсонпарварлик намуналарини гувоҳи бўлишди.

Соғлом авлод — миллат таянчи

Муносабат

Зумрад АКРАМХЎЖАЕВА, Ўзбекистон «Адолат» СДП аъзоси, Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши депутати.

Истиқлол йилларида мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимида ҳам кенг миқёсдаги ислохотлар амалга оширилди. Хусусан, Болалар ва ўсмирлар организмидаги йод танқислиги оқибатида юзага келадиган касалликлар, ақлий ривожланишда орқада қолиш, диққат-эътиборнинг заиф концентрацияси, бўқоқ, ҳомиладор аёлларда бола тушиш, марказий асаб тизими фаолиятидаги бузилишлар, ақлий ва жисмоний қобилиятнинг пасайиши каби касалликларнинг олдини олиш мақсадида мамлакатимизда бир қатор қонун ва қарорлар қабул қилинди. «Йод этишмаслиги касалликлари профилактикаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни шулар жумласидандир.

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган ислохотлар жараёнида аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофазалаш масаласига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Президентимиз Ислол Каримовнинг 2009 йил 1 июлда қабул қилинган «2009-2013 йилларда аҳолининг репродуктив са-

ломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш борасидаги ишларни янада кучайтириш ва самардорлигини ошириш чора-тадбирлари Дастури тўғрисида»ги Қарори бу йўналишдаги ишларни янада юқори басқичга олиб чиқишда муҳим дастуриламал бўлаётир. Қарор замирида моҳиятан соғлом оилавий муҳитни қарор

топтириш, келажак авлодларнинг камолотини таъминлашдек эзгу мақсад муҳассам бўлиб, бу борадаги ишлар пинровардида миллат саломатлигини юксалтиришга хизмат қил-

моқда. Депутатлик, қолаверса, доимий иш фаолиятимдан келиб чиқиб айтадиган бўлсам, айни пайтда ушбу Қарор ижросини таъминлаш юзасидан мамлакатимизнинг барча жойларида бўлгани каби Тошкент шаҳрида ҳам кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, пойтахтимиздаги мавжуд тиббиёт муассасалари, таълим масканлари, маҳаллалар, хотин-қизлар қўмиталари ва оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорликдаги тарғибот-ташвиқот ишлари йўлга қўйилиб, жойларда репродуктив саломатлиқнинг мазмун-моҳиятини тушунтиришга, қариндошлар ўртасидаги никоҳнинг зарарли оқибатларига бағишланган давра суҳбатлари ташкил этмоқдамиз.

Оиланинг мустаҳкамлиги кўпгина оимлар қаторида она ва боланинг саломатлигига боғлиқ саналади. Она соғлом бўлсагина, ундан жисмоний ва ақлий жиҳатдан соғлом фарзанд дунёга келади. Аёлларнинг саломатлигини факатгина ҳомиладорлик даврида эмас, балки ёшлик давридан бошлаб таъминлаш муҳим аҳамиятга эга.

Таъкидлаш ўринлики, бу борада олиб борилаётган ишлар ўзининг самарасини бер-

моқда. Хусусан, бугунги кунда аксарият ёшлар тўйдан олдин тиббий кўриқдан ўтишининг ижобий тарафларини тушуниб етган ҳолда турмуш қурмоқда. Қолаверса, ота-оналар ҳам фарзандларининг бирон касб этагини тутиб, ҳаётда оқ-қоранинг фарқига борадиган бўлганидан сўнг тўй қилишмоқда. Шунингдек, ёш оилалар фарзандларининг туғилиш муддатига ҳам эътибор қаратиш лозим қўришаёпти.

Аммо олиб борилаётган бундай кенг қамровли тадбирларга қарамай, айрим ҳолатларда репродуктив саломатлик талабларига зид равишда қизларнинг барвақт турмушга чиқиши, туғруқлар ораллигидаги мақбул муддатга риоя этмаслик, никоҳдан олдинги тиббий кўриқка бепарволик билан қараш каби ҳолатлар ҳам қаратилмоқда. Шу боис, Яқкасарой туман хотин-қизлар қўмитаси, «Маҳалла» жамғармаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ҳамда қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда олиб борилаётган тарғибот-ташвиқот ишларида бу жиҳатларга алоҳида эътибор қаратаямиз.

Шу ўринда яна бир жиҳатга тўхталиб ўтсак. Оила кодексида асосан, мамлакатимизда ёшларнинг турмуш қуриши учун эркакларга 18, аёлларга 17 ёш белгиланган. Шифокорларнинг ҳулосасига кўра, оила қуриш учун энг қулай давр

Коммунал хизмат самарадорлиги

республикамиз иқтисодиёти учун муҳим бўлган инвестицияларга ва тадбиркорликнинг янада кенг қулоч ёйишига боғлиқ

Муаммо ва ечим

Лазихон ШАРАПОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти ҳузуридаги Давлат ва
жамият қурилиши академияси
типлогачиси.

Мамлакатимизнинг ижтимоий иқтисодий жиҳатдан ривожланишида уй-жой коммунал хўжалиги (УЖХК) муҳим аҳамиятга эга бўлиб, соҳа ривожининг манфаатига дахлдор десак, янглишмаган бўламиз. Шу муносабат билан уй-жой коммунал хўжалигидаги мавжуд муаммолар ва зиддиятларни бартараф этиш масаласи шаҳарлар иқтисодиётини янада ривожлантиришдаги кечиктириб бўлмайдиган долзарб вазифалардан бирига айланмоқда.

Ўтган қисқа вақт мобайнида иқтисодиётнинг барча тизимида бўлгани каби, уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида ҳам улкан ўзгаришлар амалга оширилди. Энг аввало, уй-жой

фонди хусусийлаштирилди, таркибий ўзгаришларнинг қонуний-ҳуқуқий асослари шакллантирилди, коммунал хўжалигини бошқариш тизими ислоҳ қилинди. Истеъмолчи ва хизмат кўрсатувчилар ўртасида шартномавий муносабатлар жорий этилди.

Мухтарам Юртбошимиз "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси"да бу борада навбатдаги муҳим вазифаларга тўхтал-

ган эдилар: "... Бизнинг яқин истиқболдаги энг муҳим вазифамиз бошлаган ишларимизни изчил давом эттириш — истеъмол талабини кенгайтириш мақсадида социал соҳани ривожлантириш, меҳнатга ҳақ тўлашни янада ошириш, хизмат кўрсатиш секторини, инфратузилма объектларини ривожлантиришга, транспорт ва коммуникация лойиҳалари амалга оширилишига эътибор беришдир".

Дарҳақиқат, мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий-ижтимоий ислохотлар халқимиз фаровонлигининг муҳим таркибий қисми бўлган уй-жой коммунал хўжалиги ишини тубдан ислоҳ этишни тақозо қилмоқда.

Эътироф этиш керакки, уй-жой коммунал объектларини бошқаришда айрим муаммолар йўқ эмас. Хусусан, бошқа-

рув самарадорлигининг паст даражаси ва сифатсизлиги коммунал хизматлар нархининг оширишига, айни пайтда тизим барқарорлигини таъминлашга салбий таъсир кўрсатаётир.

Муаммо ечими бор, албатта. Мутахассислар фикрича, уй-жой коммунал соҳасини ислоҳ қилиш ва модернизациялаш механизмларини такомиллаштиришга қаратилган соҳавий ўзгаришлар энг аввало, республикамиз иқтисодиёти учун муҳим бўлган инвестицияларни жалб қилиш ҳамда тадбиркорликни ривожлантириш мақсади билан узвий боғлиқдир.

Бундан ташқари, аввало, уй-жой коммунал соҳаси фаолиятига оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни ривожлантириш ва такомиллаштириш, бошқарув тизимида (туманлар, вилоятлар ва республика даражаси-

да) ўзаро ҳамкорликка ва институционал ўзгаришларни амалга оширишга эришиш даркор.

Иккинчидан, коммунал хизмат кўрсатиш соҳасида рақобатни шакллантириш, унинг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш ва техник-иқтисодий инновацияларни жорий этиш йўллари орқали коммунал хизматларнинг сифатини ошириш, хизматни янада самаралироқ бошқаришга қаратилган илмий асосланган концепция ва ундан келиб чиқадиган стратегик вазифаларда давлат ва хусусий тадбиркорлик секторининг ҳамкорликдаги ҳаракатлар дастурини ишлаб чиқиш зарурати пайдо бўлмоқда.

Мисолларга эътибор қаратдиган бўлсак, яқин пайтлар ва республика даражаси-

шаҳрида коммунал хўжалиги соҳасида 4020 та корхона фаолият кўрсатаётгани, унда 44950 киши иш билан банд бўлишига қарамай, мазкур тармоқ иқтисодиётимизнинг бирмунча қолоқ ва зарар кўриб ишлаётган бўлига бўлиб келаётгани.

Бироқ коммунал хўжалигини бошқариш механизми катъий марказлаштирилган тизимдан номарказлашган тизимга ўтилиши ва ушбу жараён жадал суръатларда давом этаётгани боис аҳвол анча ўнганди. Бизнингча, соҳага қўшимча инвестицияларнинг киритилиши ва маҳаллаларда, уй-жой мулкдорлари ширкатлари ҳудудларида тадбиркорликни ривожлантириш, оилавий бизнесни шакллантириш аҳолига кўрсатилаётган коммунал хизматлар сифатининг ошишига хизмат қилиши шубҳасиз.

Сифатсиз ўйинчоқлар бозорларимизга қандай келиб қолмоқда?

Мулоҳаза учун мавзу

Фарузда МУРОДОВА,
«Adolat» мухбири.

Эндигина шаклланаётган боланинг дунёни англаши, тасаввур этишида ўйинчоқлар жуда катта аҳамият касб этади. Биз, ота-оналар одатда кўпинча, арзон ўйинчоқлар харид қилишга ҳаракат қиламиз. Уларнинг сифати, қаерда ишлаб чиқарилгани ва қандай хомашёдан тайёрлангани ҳақида ўйлаб ҳам кўрмаймиз.

Биласиз, бугунги кунда болалар ўйинчоқларининг асосий қисми Хитойда ишлаб чиқарилади ва сифатсиз ўйинчоқларнинг энг катта улуши ҳам айнан шу давлат ҳиссасига тўғри келади. Боз устига, бу турдаги маҳсулотларни тайёрлашда хитойлик "ишбилармонлар" табиий хомашёдан эмас, балки кўпроқ маиший ва зарарли чинкидилардан фойдаланишади. Ўтказилган тадқиқотлар бундай ўйинчоқлар ранг-баранг, ноодатий ва табиий бўлмаган, ёрқин тусда бўлиши уларни захарли кимёвий элементларга бой ранглар билан бўялганни билдирмоқда. Кадмий ва кўрғошнинг тизилари каби оғир металлларни ўз таркибига олган бўёқлар эса жиддий оқибатларга олиб келган ҳоллар кузатилаётти. Бўёқ таркибида учрайдиган формальдегид, фенол, феноксил, метил, изобутират каби захарли моддалар даражаси баъзан 30 фоизгача етаётти.

— Болалар ўйинчоқларини харид қилишда аввало, унинг сифатига эътибор қаратиш керак, — дейди олий тоифали шифокор Гуландон Назарова. — Ўйинчоқдан ўтқир кимёвий ҳид тарқатадиган лозим. Сабаби, кичик ёшдаги болакайлар кўлига тушган ҳар бир буюмни оғзига солиб, "маза"сини татиб кўришга уринади. Агар ўйинчоқларга кимёвий элементларга бой бўёқлар билан ишлов берилган бўлса, бола саломатлигига жиддий зарар етиши мумкин. Қолаверса, захарли моддалар жигар, ошқозон-ичак, буйрак йўлларига тушиб, ҳали тўла шаклланмаган бола организмга секин-аста салбий таъсирини ўткази бошлайди. Масалан, турли тошмалар, шишлар каби аллергия хуружлар кузатилади. Хатто бола руҳиятида ҳам ўзгаришлар сезилади ва кўриш қобилиятига салбий таъсир кўрсатади. Кўнгили айниши, кўз остининг кўкариши, ланжлик, сустилик ҳолатлари келиб чиқиши сезилади...

Шу боис, республикамизда сифати кафолатланмаган ва тегишли ҳужжатлари бўлмаган болалар ўйинчоқларининг олиб ўтилишига қарши жиддий чора-тадбирлар кўришмоқда.

Таъкидлаш жоизки, давлатимиз бохоначилари томонидан 2011 йилнинг ўтган 4 ойи давомида аниқланган 59 та қонунбузарлик ҳолатида қиймати 76 миллион сўмдан ортқ салкам 68 минг дона сифати кафолатланмаган ва тегишли ҳужжатлари бўлмаган болалар ўйинчоқларининг ноқонуний олиб ўтилишига чек қўйилди.

Давлат бохона кўмитаси Матбуот хизмати инспектори Хусен Тангриевнинг айтишича, Наманган вилояти бохона ходимлари билан ўтказилган ҳамкорликдаги тадбирлардан бирида "ISUZU" русумли юк машинаси тўхтатилиб текширилганда, унда қиймати 3,5 миллион сўмлик 13 турдаги 2050 дона болалар ўйинчоқлари ноқонуний равишда олиб келинаётгани аниқланган. Хитойда ишлаб чиқарилган мазкур товарлар эгаси О.Қодиров уларга тегишли биронта ҳам ҳужжат тақдим қила олмади.

— Вилоятнинг Чортоқ туманида ҳам чегара симларидан "юк"ларни бўлиб-бўлиб яширин тарзда олиб ўтаётган шахс бохона ва чегара қўшинлари ходимлари томонидан кўриб қолинганда, у қўлидаги қопларни ташлаб, қўшни мамлакат ҳудудига қочиб кетди, — хикоя қилди суҳбатдошимиз. — Қолдирилган юклар ўрнатилган тартибда кўздан кеचирилганда, қиймати салкам 6 миллион сўмлик товар-моддий бой-

ликлар орасида хорижда ишлаб чиқарилган 17 турдаги 2793 дона болалар ўйинчоқлари борлиги маълум бўлди...

Учкўрғон туманида вилоят бохона ходимлари ва ҳуқуқни ҳимоя қилувчи идоралар вакиллари ҳамкорлигида фуқаро М.Жўраевнинг хонадонидан кўздан кеचирилганда, бохона расмийлаштирувчи тасдиқловчи ҳужжати бўлмаган 12 турдаги салкам 3728 дона қиймати 7,2 миллион сўмлик болалар ўйинчоқлари ноқонуний равишда сақланаётганлиги маълум бўлди.

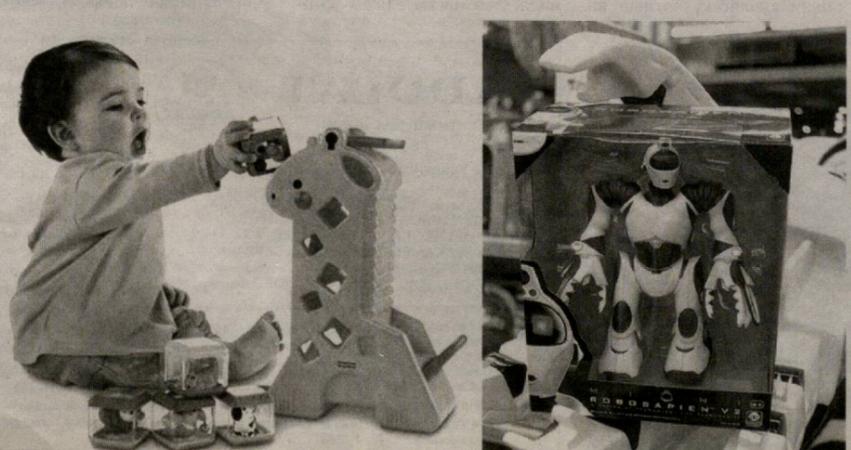
Яқинда Фарғона вилоятида ҳам бохона бошқармаси ходимлари томонидан юртимизга муқаддам ноқонуний йўللар билан олиб қирилган болалар ўйинчоқларининг яширин нуқталари фож этилди. Фарғона туманида истиқомат қилувчи фуқаро Э.Аслановнинг хонадонидан бохона расмийлаштирувчи ўтказилгани ҳақидаги ҳужжати бўлмаган қиймати 3,5 миллион сўмдан зиёд 18 турдаги 3774 дона болалар ўйинчоқлари сақланаётганлиги аниқланди. Шу туманда яшаётган фуқаро И.Ўринбоевнинг хонадонидан эса 2,5 миллион сўмлик 815 дона юмшоқ ўйинчоқлар беркитиб қўйилгани фож этилди. Ҳозир мазкур ҳолатлар юзасидан бохона суриштирувлари олиб борилмоқда.

... Мақолани тайёрлаш асносида, кўз ўнгимда болалик йилларим ёдимга тушди. У пайтларда савдо расталарида бир-бирига ўшаган пластмасали ўйинчоқлар, масхарабозлар, резинадан ясалган ҳар хил ёввойи ҳайвонлар ва камдан-кам ҳолларда фақатгина "раста тагидан" сотиладиган "юмшоқ" ўйинчоқларини учратиш мумкин эди. Кўғирчоқ ишлаб чиқариш саноатида ранг-баранглик ва танлаш имконияти анчайин чекланган бўлса-да, аммо оддийгина, содда ва энг

муҳими, сифатли, зарарсиз эди улар. Бугун-чи?

Мулоҳаза қиладиган бўлсангиз, глобаллашув ва интеграциялашув даври таъсири "кўғирчоқ" саноатини ҳам четлаб ўтаётгани йўқ. Ҳозир дўконларда дунёнинг исталган бурчакларида ишлаб чиқарилган ва деярли барча "замонавий" қаҳрамонларни эътиборга олинган ўйинчоқларни учратиш мумкин. Шрэк, Ўргимчак одам, Соҳибжамол ва махлуқ, Барби, Ниндзя... Оммавий маданият маҳсули бўлиш бу ўйинчоқлар аслида фарзандларимиз тарбиясида бирор-бир ижобий роль ўйнамайди. Шунинг учун ҳам биз бу рўйхатни бошқача давом эттиришни истадик: Алпомиш, Зумрад ва Қиммат, Эгри ва Тўғри, Уч оғайни ботирлар, Меш полвон, Хўжа Насриддин...

Саломатлик учун хавфсиз қилиб, болалар руҳиятига ижобий таъсир этувчи бу каби ўйинчоқларни ишлаб чиқариш учун республикамизда барча шароитлар муҳайё. Фақат бу борада маҳаллий ишлаб чиқарувчилар ташаббус ва жонбозлик кўрсатсалар бўлгани. Эеро, давлатимиз раҳбари 2010 йилда "Мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасида таъкидлаганидек, **"кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг кредитлар, хомашё ресурслари, шунингдек, давлат харидлари тизимидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш зарур"**. Шунда улар болажонларимиз учун сифатли, зарарсиз миллий ўйинчоқлар-у кўғирчоқлар ишлаб чиқаришни ҳам йўлга қўйишарди.

ХОАТБ «Asia Alliance Bank»даги омонатлар турлари

Миллий валютадаги омонатлар турлари					
Омонат турлари	Муддати	Йиллик фойиз	Бошланғич бадал	Имтиёзлар	Омонатлар турининг тўлиқ шартлари
Муддатли «Альянс-Тўғри»	90 кун	18%	—	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар ойда ва муддат охирида берилади.
Муддатли «Альянс-Бахт»	180 кун	20%	—	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар ойда ва муддат охирида берилади.
Муддатли «Альянс-Фаровон»	270 кун	22%	—	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар ойда ва муддат охирида берилади.
Муддатли «Альянс-Орзу»	365 кун	23%	—	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар чоракда ва муддат охирида берилади.
Муддатли «Альянс-Тараққиёт»	30 кундан 365 кунгача	—	—	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар ойда ва муддат охирида берилади.
Муддатли «Альянс-Ешлик»	1 йилдан 3 йилгача	18%	—	—	Омонат 13 ёшдан 16 ёшгача бўлган болаларга очилади. Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз муддат охирида берилади. Қўшимча бадал қабул қилинади.
Муддатли «Баҳор»	6 ой	24%	—	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар ойда ва муддат охирида берилади.
Муддатли «Бахтли Авлод»	3 ой	24%	—	—	Омонат бўйича фойзалар муддат бошида бунак тарзда берилади. Омонат 2011 йил 1 июндан 31 августгача қабул қилинади.

Чет эл валюталаридаги омонатлар турлари					
Омонат турлари	Муддати	Йиллик фойиз	Бошланғич бадал	Имтиёзлар	Омонатлар турининг тўлиқ шартлари
АҚШ доллариди «Кафолат»	3 ой	4,5%	1000 \$	—	Омонат бўйича фойзалар бунак тарзда ЎЗР МБ курси ҳисобидан сўмда берилади.
АҚШ доллариди «Сўғдиёна»	6 ой	5%	1000 \$	—	Омонат бўйича фойзалар ҳар ойда бунак тарзда ЎЗР МБ курси ҳисобидан сўмда берилади.
АҚШ доллариди «Холес»	1 йил	6%	500 \$	—	Омонат бўйича фойзалар ҳар чоракда бунак тарзда ЎЗР МБ курси ҳисобидан сўмда берилади.
ЕВРОда «Люкс»	5 ой	4%	500 \$	—	Омонат бўйича фойзалар муддат бошида бунак тарзда ЎЗР МБ курси ҳисобидан сўмда берилади.
АҚШ доллариди «Телзор»	30 кундан 90 кунгача	3%	100 \$	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар ойда ва муддат охирида АҚШ доллариди берилади.
АҚШ доллариди «Нихол»	3 ой	4%	500 \$	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар ойда ва муддат охирида АҚШ доллариди берилади.
АҚШ доллариди «Барака»	6 ой	5%	500 \$	—	Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз ҳар ойда ва муддат охирида АҚШ доллариди берилади.
АҚШ доллариди «Келажак»	1 йил	6%	500 \$	—	Омонат бўйича фойзалар ҳар чоракда ва муддат охирида АҚШ доллариди берилади.
АҚШ доллариди, ЕВРОда «Болажон»	1 йилдан 15 йилгача	6%	500 \$	—	Омонат 1 ёшдан 16 ёшгача бўлган болаларга очилади. Омонат бўйича фойзалар капитализациясиз муддат охирида берилади.

Фуқароларнинг бандаги жамғармалари давлат томонидан кафолатланган Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 5 апрелдаги «Фуқароларнинг бандадаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида» Қонуни.

Мурожаат учун телефон: 241-77-99.

Сўнгги саҳифа

Юз билан юзлашган момо

Пиру бадавлатларимиз

А.МАҲМУДОВ,
Балиқчи тумани.

Балиқчи туманидаги «Гуравон» маҳалласида юз билан юзлашган табаррук момо истиқомат қилади. Юзларидан нур ёғилиб турган, бу йил ўзининг 106 ёшини фарзандлари, неварачеваралари даврасида кутиб олаётган Сотқиной момо Жўраева билан дилдан суҳбатлашдик. Онахоннинг тилидан бугунги тўқин ва фаровон турмуш, ҳаёт тарзимининг шукронаси бир лаҳза ҳам тушмайди.

— Яхши эсламан, — дейди биз билан суҳбатда момо, — 1920 йилларда шўролар тузумининг айнан колхозлаштириш жараёнлари кетаётган вақтда отамга тегишли бўлган ферма юздан ортиқ боқувдаги қўйлари, 200 бошдан ортиқ қора моллари билан тортиб олинди, колхоз иштироғига ўтказилган эди, — дея гап бошлади момо. Ўсмирлик чоғлари биз учун оғир кечди. Сурунли уруш ва ундан кейинги оғир йилларни ўз кўзим билан кўрганам учун ҳам бугунги осойишта кунларнинг қадрига етиш зарурлиги ҳақида фарзандларимга доимо панд-насихат қиламан. Бугунги дорилмон кунларга тинимсиз шукроналар келтираман. Биз ишлаган даврларда мулкдор, ер эгаси деган гап бўлмади. Истиқлол шарофатини қарангки, эндиликда деҳқонлар чинакам ер эгаси бўлиб, мулкдорга айланиб турибди. Мустақиллик сабаб кенжа ўғлим

Тождидин «Гуравонлик Сотқиной эри» фермер хўжалигини ташкил қилиб, фермер сифатида фаолият кўрсатиб келаяпти. Бугунги кунда унинг ихтиёрида 60 гектар ер майдони бор, — дея давом этади. Етиштирилган галла оиламиз ва фермер хўжалиги аъзоларининг хонадонларини бараклага тўлдираяпти. Буларнинг барчаси мустақилликнинг тотли неъматларидандир. Илоҳо, мустақил юртимизни, мусаффо осмонимизни, тинчлик ва осойишталигимизни Аллоҳим ўзи ёмон кўзлардан асрасин. Юртбошимизнинг азиз жони омон, хурлик ва эркинлигимиз бардавом бўлсин. Турли йилларнинг машаққату қийинчиликларини обдон бошидан ўтказган, бугунги фаровон ва осойишта кунларнинг қадр-қимматига етиб юриш ҳақида набира, чевараларига панду-насихат қилишдан, ўтаётган ҳар бир кунга беадад

шукроналар айтишдан чарчамётган Сотқиной момо ҳали анчагина тетик. Момонинг 7 нафар фарзанди, 44 нафар набири, 139 нафар чевара, 19 нафар эваралари сеvimли бувижони ҳолидан ҳар кун хабар олишади. Бу уй ҳар кун гавжум, ҳовли гўё тўйхонага айланиб кетади. Қавму-қариндош, кўни-кўшиллар момони тез-тез йўқлаб, дуосини олишади.

— Онам бизларни ёшлигимиздан ҳалол яшашга ўргатдилар, — дейди момонинг кенжа фарзанди «Гуравонлик Сотқиной эри» фермер хўжалиги раҳбари Т.Жўраев. — Мана шу тарбиянинг самараси туфайли биз умримиз давомида ҳалол ва тўғри яшашга интилдик. Биз фарзандларнинг эл-юрт, маҳалла-қўй олдида топган обрў-эътиборимиз онамизнинг бизга берган тарбияси дуолари туфайлидир.

Бундай эътирофни момонинг бошқа фарзандлари, набири-чевараларидан ҳам эшитдик. Маҳалладаги ёши улуг кишиларнинг сўзига қараганда, момонинг фарзандлари, набиралари маҳаллада бўладиган ҳар қандай хайрли юмушларга бош-қош эканлар.

— Маҳалламизда момо сингари ёши улуг, пиру бадавлатларимиз ҳамisha эъзозда, — дейди «Гуравон» маҳалла фуқаролар йиғини фаоли Мадамжон Бобоев. — Уларнинг қадрига етиб, дуоларини олиш, ҳол-аҳволларидан хабардор бўлиб туриш ҳар бир маҳалладошимиз учун ҳам қарз ҳам фарзидир. Бундай улуг ёшли нуронийларимиз нафақат хонадони учун, балки маҳалла учун ҳам айни кўт-барак рамзидир. Шундай инсонлар шарофатидан одамларимиз орасидаги меҳроқибат, қадр-қиммат каби эзгу туйғулар юксалиб бормоқда.

Юртимизда маҳаллаларимизда мана шундай нуроний, пиру бадавлатларимиз бор экан, одамлар орасидаги ўзаро хурмат, меҳроқибат қучайиб бораверади.

Зоҳир ТОШХУЖАЕВ,
ЎЗА шарҳловчиси.

Футбол бўйича Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси жаҳон чемпионатида иштирок этиш учун Мексикага жўнаб кетди. Жорий йилнинг 18 июнь – 10 июль кунлари Мексиканинг Мехико, Гвадалахара, Монтеррей, Морелия, Торреон, Пачука, Куэртаро шаҳарлари мезбонлик қилаётган ўсмирлар ўртасидаги жаҳон чемпионатида дунёнинг энг кучли 24 терма жамоаси голиблик учун баҳс олиб боради.

Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси мусобақанинг «D» гуруҳида АҚШ, Чехия ва Янги Зеландия футболчилари билан куч синашади. Қоидага биноан, ҳар бир гуруҳдан дастлабки икки ўринни эгаллаган ҳамда учинчи ўриндаги энг яхши кўрсаткичга эга бўлган яна тўрт терма жамоа мусобақанинг плей-офф босқичига йўлланма олади.

Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоасининг жаҳон чемпионатида қатнашиш ҳуқуқини кўлга киритгани мамлакатимизда Президент Ислам Каримов раҳнамолигида спортни, жумладан, футболни ривожлантиришга қаратилаётган эътибор самарасидир. Спорт соҳасида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар, аввало, баркамол авлодни вояга етказишга хизмат қилмоқда. Зеро, спорт бутун жаҳонда миллатни, халқни дунёга танитишнинг, унинг ўз салоҳиятини намоён этиши, гуруҳ ва ифтихорини юксалтиришнинг энг самарали ва таъсирчан воситасидир.

— Терма жамоамизнинг жаҳон чемпионатида тўп суриши тарихий воқеадир, — дейди Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси бош мураббийи Алексей Евстафеев. — Ёш футболчиларимиз бундай нуфузли мусобақада ўз Ватани шарафини ҳимоя қилиш ҳуқуқига истиқлол туфайли эришганини яхши билади. Шу боис улар Ватанимиз мустақиллигининг 20 йиллиги арафасида ўтказилаётган жаҳон чемпионатида кўтаринки руҳ ва баланд иштиёқ билан иштирок этишга қарор қилган.

Дарҳақиқат, мазкур чемпионат жаҳон мамлакатларида спорт қай даражада тараққий этаётганини, аҳоли, айниқса, ёш авлод салоҳияти ва иқтидорини оламга намойиш этади. Терма жамоамизнинг жаҳон чемпионатидаги иштироки дунёнинг бошқа мамлакатлариغا Ўзбекистонимизни янада кенгроқ танитади, серқуёш мамлакатимизда ҳеч қандай кам бўлмаган ва кам бўлмайдиган авлод вояга етаётганини кўрсатади.

Мустақиллик йилларида Президентимиз томонидан футболни ривожлантиришга оид ўнга яқин ҳужжат қабул қилиниб, изчил амалга оширилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг футболни ривожлантиришга қаратаётган доимий эътибори ўзбек футболнинг порлоқ келажагини таъминлашда муҳим омил бўлмоқда. Ўзбекистонда футболни кўллаб-қувватлаш ва

Футбол бўйича Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси

жаҳон чемпионатида иштирок этади

сидаги Осиё чемпионатида Аҳмад Убайдуллаев бош мураббийлик қилаётган Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси кумуш медални кўлга киритди. 2010 йилги футбол мавсумида эса Ўзбекистонлик ФИФА рефериси Равшан Эрматов ва унинг ёрдამчиси Рафаэль Илёсов Жанубий Африка Республикасида ўтказилган футбол бўйича XIX жаҳон чемпионатида ҳакамлик қилди. Ногирон-ампутант футболчиларимиз эса Аргентинадаги жаҳон чемпионатида чемпионлик унвонини

амалиётини ошириш ва жамоавий ўйин усулини такомиллаштириш мақсадида Англиянинг «Саутгемптон», «Глимурт» ва «Истлейт» каби жамоалари билан ўртоқлик учрашувларини ўтказди.

— Жаҳон чемпионатида тўп суриш ҳар бир футболчининг энг олий орзусидир, — дейди Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоаси сардори Аббосбек Махситалиев. — Футбол мундиали Ватанимиз мустақиллигининг йигирми йиллиги арафасида ўтказилаётгани

ушбу соҳа ривожини йўлида амалга оширилаётган ислохотлар кўламини ва бераётган самаралари кўпчиликини хайратга солмоқда.

Болалар ва ўсмирлар футболни ривожлантириш Ўзбекистон футбол федерацияси фаолиятининг устувор йўналишларидан бирига айланди. Юртимизда ёш футболчиларини тайёрлаш асосан болалар-ўсмирлар футбол мактаблари, ихтисослаштирилган мактаб-интернатлар, олимпия захиралари коллежлари, футбол клублари тизимидаги футбол мактаблари ва академияларида амалга оширилмоқда. Бу борадаги ишлар кўламини янада кенгайтириш мақсадида Ўзбекистон футболни кўллаб-қувватлаш жамғармаси фаолият кўрсатмоқда. Ўтган давр мобайнида жамғарма томонидан футбол бўйича Республика олий спорт маҳорати мактабининг янги ўқув-машғулот маскани ҳудудидаги бинолар таъмирдан чиқарилди, меҳмонхона, тренажёр зали фойдаланишга топширилди. Йил давомида терма жамоаларимизнинг узлуксиз машғулот ўтказишини таъминлаш мақсадида сунъий қопламали футбол майдони барпо этилди. Пойтахтимиздан ташқари Нукус ва Қарши шаҳарларида ҳам ана шундай замонавий футбол майдонлари қурилди.

Президентимиз томонидан юртимизда футболни ривожлантиришга доимий эътибор ва ғамхўрлик кўрсатилаётгани, бу борада бир қатор муҳим ҳужжатларнинг қабул қилиниши самарасида Ўзбекистон футболни халқаро майдонда кўллаб ютуқларга эришмоқда. 2008 йили Саудия Арабистонида ўтказилган ёшлар ўрта-

муносиб ҳимоя қилиб, яна шохсупанинг энг юқори погонасига кўтарилди.

Шуни алоҳида таъкидламоқ лозимки, бугун футбол юксак тараққий этган даврда жаҳон чемпионатида тўп суриш имконияти ҳар кимга ҳам насиб қилмайди. ФИФАга аъзо икки юздан зиёд мамлакат футбол федерацияларининг ҳар бири жаҳон чемпионатида ўз футболчиларини кўришни истаيدди. Лекин Мексикадаги мусобақада қатнашиш ҳуқуқига фақат жаҳоннинг энг кучли йилларга тўрт терма жамоаси эга бўлди. Ўзбекистон ўсмирлар терма жамоасининг жаҳон чемпионатининг финал қисмида қатнашиши мамлакатимизда футбол инфратузилмаси тўғри шакллантирилганидан далолатдир. Колаверса, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ва Болтиқбўйи мамлакатлари орасидан фақат Ўзбекистон футболчилари мураккаб саралаш босқичларидан муваффақиятли ўтиб, ўсмирлар ўртасидаги жаҳон чемпионатида йўлланма олгани ҳам футболни ривожлантиришда тўғри йўлдан бораётганимизнинг тасдиғидир.

Футбол бўйича ўсмирлар терма жамоамиз Мексикада бўладиган жаҳон чемпионатида пухта тайёргарлик кўрди. Бу жараёнда Алексей Евстафеев шогирдлари Россия, Украина, Қозғоғистон жамоалари билан қатор ўртоқлик учрашувларида майдонга тушиб, тахриба ва маҳоратини оширди. Тайёргарликнинг асосий босқичи жорий йилнинг май ойида Англияда ўтказилди. Мазкур ўқув-машғулот йиғинида ҳамюртларимиз жисмоний, техник, тактик ва руҳий тайёргарлик машғулотларидан ташқари, ўйин

биз, футболчиларга катта куч-ғайрат ва шижоат бағишлайди. Юртимизда ёшларнинг ўз иқтидори ва салоҳиятини намоён этиши учун барча шароит яратилган. Бундай улкан имкониятлардан унумли фойдаланган ҳолда ўзимиз танлаган соҳалар бўйича Ватанимиз равнақи, халқимиз фаровонлиги учун хизмат қилиш — фарзандлик бурчимиздир. Жамоадosh дўстларим билан бирга Мексика яшил майдонларида бўладиган беллашувларда муносиб тўп суриб, Президентимиз ва халқимиз ишончини оқлашга ҳаракат қиламиз.

— Жаҳон чемпионати иштирокчилари орасида кучсиз жамоалар бўлмайди, — дейди Ўзбекистон терма жамоаси ҳужумчиси, Осиё чемпионатининг энг яхши футболчиси Темура Ҳакимов. — Биз ҳам ҳеч қандай кам эмасмиз. Мақсадимиз — чиройли ўйин кўрсатиб, Ватанимиз довруғини янада ошириш, энг азиз, энг улуг байрамимиз — Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 20 йиллигига муносиб совға тайёрлашдир.

Футболчиларимиз жаҳон чемпионатининг гуруҳ беллашувларини Торреон шаҳрида ўтказди. Ҳамюртларимиз 19 июнга белгиланган дастлабки учрашувада Океания минтақаси саралаш мусобақаси голиби — Янги Зеландия вакилларига қарши майдонга тушади. 22 июнь кунини бўладиган иккинчи ўйинда ёш футболчиларимиз АҚШ ўсмирлар терма жамоасига қарши ўйнайдди. 25 июнь кунини эса Чехия ўсмирлар терма жамоасига қарши тўп суради.

8 ёшли чемпион

Феруза ТАЙРОВА

Спортда омад доимий изланиш, интилиш, кунт ва машаққатли тайёргарликларга боғлиқ. Ана шу синовлардан муваффақиятли ўтаётган Шаҳзоджон Мухторов Самарқанд шаҳридаги 37-умумтаълим мактабининг 2-синфида аъло баҳолар билан ўқийди. Шу билан биргаликда у иқтидорли болалар спорт мактабида ҳам таҳсил олмақда.

Шаҳзоджон яқинда Самарқанд шаҳрида «Пенчак филат» бўйича ўтказилган Республика оқиб биринчилигида муваффақиятли қатнашиб, ўз тенгдошлари ўртасида голиб чиқиб, мусобақанинг олтин медалини кўлга киритди.

Билим ва маҳорат кўриги

Яқинда «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази ҳамкорлигида ўтказилаётган «Келажак овози — 2011» Республика кўрик-танловининг Тошкент шаҳар босқичи бўлиб ўтди.

Унда танловнинг дастлабки саралаш босқичидан муваффақиятли ўтган икки миң нафардан зиёд йигит-қиз ўз лойиҳалари, ижодий ишлари, рационализаторлик таклифлари, дастурий таъминот ва турли соҳаларга оид илмий ишланмалари билан иштирок этди.

«Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси бир қатор жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ёшларнинг эзгу интилишларини рўёбга чиқариш, илғор гоё ва ташаббусларини кўллаб-қувватлаш ва рағбатлантиришга қаратилган бир қатор лойиҳаларни ташкил этмоқда. Танловда ўн беш ёшдан йилгирма беш ёшгача бўлган иш-

тирокчилар архитектура ва дизайн, ахборот технологиялари, рационализаторлик таклифлари ва техник ишланмалар, миллий ва амалий санъат, адабиёт ва публицистика каби номинацияларнинг кўллаб йўналишлари бўйича ўз билим ва маҳоратини намойиш этди.

Кирк нафардан зиёд ўғил-қиз танловнинг республика босқичида иштирок этиш имкониятини кўлга киритди.

ADOLAT

ижтимоий-сиёсий газета

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийсий Кенгаши

Бош муҳаррир: Худойёр МАМАТОВ
Бош муҳаррир биринчи ўринбосари: Абдували СОЙИБНАЗАРОВ (Нашр учун масъу)

Бўлимлар: Партия ҳаёти ва парламент фаолияти бўлими — 236-57-14; Маданият, ахборот, спорт ҳамда хатлар ва шикоятлар билан ишлаш бўлими — 236-54-39; Телефонлар: қабулхона — 236-53-14; 233-40-86 (факс); котлибят — 233-41-89.

Навбатчи муҳаррир — Ф. ЭСОНОВ.
Навбатчи — И. САХАТОВ.

«Adolat»дан кўчириб босиш фақат тахририят рухсати билан амалга оширилади.

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган
Тахрират максими: 100000, Тошкент шаҳри, Мамбулатчиар кўчаси, 32-ўй.
adolat_gazeta@mail.ru
t — Тижорат мақола белгиси.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан рўйхатга олинган.

«Шарқ» НМАК босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-ўй. Буюртма Г-600. Ҳажми — 2 бошма табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2. Адади — 6780. Босишга топшириш вақти — 21.00. Босишга топширилди — 22.30

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 100 ISSN 2013-5217